

Roč. XVIII.

Rok 1918.

Předpláči se na celý rok 1 K, do něm. zemí K 1·10,
do ostatních zemí K 1·20. — Jednotlivá čísla stojí
18 h, do něm. zemí 20 h, do ostatních zemí 22 h.

HLASY

SVATOVÁCLAVSKÉ.

Majitel a vydavatel **Družstvo Vlast** v Praze 570-II.
Redaktor **Vlastimil Hálek**, farář v Liboci u Prahy.
Administrace Praha-II., Žitná ulice čis. 26 n.

**Zpověď,
záchrana v bouři života**

Napsal
JAN FÄHNRIICH,
farář v Krnsku.

Sbírka časových brožur.

V PRAZE, 1918.
Tiskem a nákladem družstva Vlast.

„NIHIL OBSTAT“

Pragae, 21. Augusti 1917.

P. Methodius Vojáček, O. S. B.
censor.

„IMPRIMATUR“

Ex archiepiscopali Ordinariato Pragae 29. Augusti 1917.

Dr. Joannes Sedlák,
vicarius generalis.

I. Jest zpověď vynálezem lidským ?

„Duch pravdy zůstane s vámi na věky
a naučí vás všelike pravdě.“ (Jan 14, 16.)

Lodice pevná, štíhlá vyjíždí na širé moře. Tiše pluje po stříbřité hladině vodní. Náhle vystupují na obzoru mraky, zvedá se vítr a brzo děsná bouře vrhne se v moře a rozvíří je do nejhlubších hlubin. Lodice brzo jest na vrchu vodní hory, brzy střelou letí do propasti, až konečně mohutná vlna jako skořápku ořechu ji uchopí, mrští jí o skalisko a na kusy rozdrť. Tonoucí zápasí s vlnami. Než jak dlouho to vydrží? Síly jej opouští. Tu spatří před sebou prkno z roztráštěné lodice, může se ho chopiti, chce-li — to jest jeho poslední záchrana.

„Secunda post naufragium tabula“ — „druhé prkno po stroskotání,“ tak jmenují církevní otcové svátost pokání. První prkno jest křest, druhé zpověď.

Bez počtu jsou předsudky proti zpovědi. Nezměrné jest její požehnání: pro milliony lidí jest zpověď záchranným prknem po stroskotání životní lodice v bouřích tohoto světa.

V roce 1898 konaly se v Mnichově velikolepé missie. Ve všech kostelích kázalo se zároveň. Tisíce lidí tísnilo se kol zpovědnice. Jednoho dne byla zpověď výhradně pro muže. Přes to stála u jedné zpovědnice mezi zástupem mužů dívka asi 14letá. Říkali jí, aby odešla. Ona nechtěla. Když přiklekla do zpovědnice, bylo jí opět řečeno, že zpověď dnes jest výhradně jen pro muže. Děvče však odvětilo: „Já vím. Já jsem se již také s dětmi jednou zpovídala. Dnes však zpovídám se za svého tatínka, který ke zpovědi nechce jíti.“ Na to kněz ji vyslyšel a druhého dne přijala s muži také sv. přijímání. Brzy na to však přišel i otec ke zpovědi, neb láska dítěte tak hluboká a zbožnost tak upřímná jej přemohla. Proč nechce tak mnohý muž se zpovídati? Z různých příčin. Jedna příčina jest tato: Mnozí dočetli se v protináboženských časopisech a knihách, že prý zpověď jest vynálezem kněží. Jest to pravda? Kněží že zpověď vynalezli?

I.

V celé katolické církvi na celém okrsku země jest zpověď zavedena a to již od nejstarších dob. Již sv. Irenäus, který žil krátce po sv. apoštolech, nám o tom vypravuje. Svatý Jan Zlatoústý († 407) dosvědčuje, že křesťané vyznávali se z hříchů svých. V dějinách se také dovídáme, že již knížata před Karlem Velikým mívali své zpovědníky. Je-li tedy zpověď v církvi od počátku, kdo ji asi zavedl? Jestliže ji zavedl, vynášel člověk, snad papež

nějaký, biskup nebo kněz, ať jen někdo laskavě nám poví: Jak se jmenoval onen vynálezce? Kdy a kde žil? Vždyť známe původ a dějiny všech vynálezů? Kdo tvrdí, že zpověď jest vynález lidský, ten musí také dokázat, kdo, kde a kdy to učinil. Nemůže-li toho dokázat, pak tvrzení jeho jest bezpodstatné. A skutečně ještě nikdo na tyto otázky neodpověděl.

Než posečkejme, zde přichází jeden a praví: Zpověď vynášel a zavedl papež Innocenc III. roku 1215. Ale my jsme dokázali, že celá století před Innocencem III. byli zpovědníci a zpovídalo se. Proto nemohl teprve Innocenc zpověď vynalézt. Jak se vlastně má věc s tímto papežem? Za tohoto velkého papeže zasedal IV. lateránský sněm církevní. Poněvadž během času mnozí křesťané stali se vlažnými a lhostejnými ve víře, ukázalo se na tomto sněmu nutným, povzbuditi je k pravidelnému přijímání svatých svátostí. Proto bylo vydáno IV. církevní přikázání: „Nejméně jednou za rok zřízenému knězi se budeš zpovídati a v čas velikonoční velebnou svátost oltářní přijímati.“ Vyplývá snad z toho, že onen papež, nebo onen církevní sněm zpověď zavedli? Neplyne z toho spíše, že zpověď již před tím v církvi musila býti? Neplyne z toho, že dříve křesťané častěji tuto svátost přijímali? A činí-li někdo z tohoto IV. přikázání závěr, že v roce 1215 zpověď byla zavedena, důsledně musil by pak také souditi, že i svátost oltářní tehdy byla zavedena a to přece nikdo

netvrdí. Tedy papež Innocenc zpověď nevynašel. Kdo to pak ale učinil? Který papež, který biskup? Kdy se to stalo? Nikdo nám nemůže na to odpověděti. Proto musil zpověď zavést sám Kristns Pán.

II.

A skutečně kněžím by nikdy ani nenapadlo zpověď zaváděti. Proč? Již z toho důvodu, že sami se musí zpovídati. P. Weninger, známý missonář severní Ameriky, vypravuje ve své knize: „Náboženství katolické, protestantské a nevěra“, že plavil se jedenkrát s kazatelem Methodistů po jezeře Michiganském. Kazatel zapředl s ním hovor a mezi jiným se tázal: „Zpovídá se papež také?“ Zajisté, odpověděl katolický kněz. Tomu se protestantský duchovní náramně divil. Domníval se, že papež, biskupové a kněží nemusí se zpovídati, zpověď že jest jen pro obyčejný lid. Pius IX. měl bolestnou chorobu na noze. A přece nedal si v tom nikdy brániti a klečel při zpovědi své vždy na holé zemi. Kníže-biskup Tridentský Jan Tschiederer († 1860) muž svatých mravů, onemocněl. Poslal tudíž povoz pro svého zpovědníka, staříčkého kapucína, aby přišel do biskupské residence a jej vyzpovídal. Kněz kapucín, chtěje snad zkoušeti pokoru knížete-biskupa, dal vzkázati: „Kdo se chce zpovídati, musí sám ku zpovědníku přijíti.“ Kníže-biskup vydal se hned na cestu, šel pěšky do kostela kapucínů a vyzpovídal se.

Ano, také papež, i biskupové a kněží musí se zpovídati; musí mnohem častěji tak činiti, než obyčejní věřící, poněvadž větší dokonalost, kterou si mají osvojiti, nutně toho vyžaduje. Nikdo však rád se nezpovídá; nikdo rád nevyjevuje jinému své nejtajnější chyby a hříchy. Proto by bývalo jistě žádnému knězi nenapadlo zaváděti zpověď.

Vyslýchati hříchy ve zpovědnici jest mimo to břemenem velmi obtížným, s nímž spojena jest ohromná zodpovědnost. Zajisté není žádným povyražením seděti pět, šest hodin ve zpovědnici, v prostoru těsném, bez čerstvého vzduchu, bez světla, za dne i noci, za vedra i zimy. Není žádnou slastí za noci býti burcován ze spaní a spěchati hodinu cesty k umírajícímu a slyšeti jeho zpověď. Není žádnou slastí, za bouře a deště, za mrazu a sněhových vánic zaopatřovati nemocné. Ovšem, v malých osadách stává se to zřídka, v osadách velkých jest to však na denním pořádku. Není žádnou slastí posaditi se u lůžka onemocnělého černými neštovicemi, tyfem nebo cholerou. Není žádnou slastí obtěžkati vlastní svědomí zodpovědností, jež povstává z řádného vykonávání svátosti pokání. Jestliže kněz nedbal a neosvojil si řádných vědomostí, anebo jestliže z různých ohledů lidských špatně a nesprávně ve zpovědnici rozhodl o škodě jiným učiněné na majetku, dobrém jménu bližního, pak prohřešuje se těžce, a mezi tím, co jiným chce dopomoci k nebi, sám řítí se do pekla. Skutečně, vyslýchati hříchy jest těžké, zodpověd-

nosti plné břímě. Něco podobného by kněz nikdy na bedra svá si nevalil. Znam kněze, kteří ze strachu, aby nepronesli špatného rozsudku, raději do zpovědnice ani nevkročí. Nikdy by tudíž kněží zpověď nebyli sami zaváděli.

A ani by to nebyli mohli učiniti. Dejme tomu, že po celá století lidé v církvi křesťanské o zpovědi ničeho neslyšeli. Tu přijde najednou nějaký papež a dá v celém katolickém světě prohlásiti: Kdo chce dosáhnouti odpuštění svých hříchů, ten musí se z nich knězi vyznati.

Co by bývali křesťané učinili? Uposlechli by? Či zpovídají se lidé tak rádi? Není to naopak právě strach před zpovědí, který zdržuje mnohého protestanta, že nevstoupí do katolické církve? Učený protestant v Německu, Gfrörer, který kol roku 1850 stal se katolíkem, přiznal se veřejně k tomu, že byl dávno přesvědčen o pravosti katolického náboženství: „Ale ta zpověď, ta zpověď,“ říkával vždy na konec.

A není-li mnoho katolíků, kteří věří v božské ustanovení zpovědi a přece málokdy, nebo snad nikdy se nezpovídají? Neposlechnou tedy ani Krista; čím méně by poslechli, kdyby pouhý člověk, třeba by i papežem byl, zpověď chtěl zaváděti a nařizovati. Všichni jednomyslně by povstali, tomu se opřeli a řekli: To jest novota, které nikdy před tím nebyvalo. Proč najednou má býti zpověď nevyhnutelně potřebnou k dosažení věčné spásy? Dříve toho nebylo potřebí? Naši předkové dosáhli

rovněž odpuštění hříchů, byli spaseni, a nemusili se zpovídati. Tak to povedeme i my. Zpovídat se nebudeme.

Zajímavý případ čteme v dějinách z dob německé reformace. V městě Norimberku většina obyvatelstva odpadla od staré víry katolické a přestala se tudíž i zpovídati. Jaké však bylo překvapení, když podvody, zločiny a krádeže staly se v městě domovem. Vyslána byla tudíž deputace z města k císaři Karlu V. prosit, aby zákonem zavedl zpověď. S hlasitým smíchem odvětil jim císař: „Nepřijmou-li z ruky samého Boha, jak se můžete domnívati, že ji přijmou z ruky mé!“

Ano i biskupové jako pastýřové církve bývali by se opřeli takovéto novotě. Jest především věcí církevního pastýře bdíti nad čistotou a neporušeností křesťanského učení. Během 19 století vznikla mnohá bludná učení. Ale vždycky pozvedli biskupové hlasy své a zakročili důrazně proti každému bludu, třeba že sami tím narazili na prudký odpor nepřátel a snášení musili za to mnohé příkoří.

Athanasius, patriarcha alexandrinský, byl pětkrát vyslán do vyhnanství, v němž ztrávil plných dvacet let. Proč? Protože se odvážil vystoupiti proti Arianům, bludařům čtvrtého století, kteří popírali božství Ježíše Krista. Jaké urážky musil si dáti líbiti papež Lev X., když odsoudil a zavrhl bludy kněze z řádu augustiniánského Martina Luthera a jej s apoštolskou mírností napomínal k odvolání!

Jaká příkoří snáší dnes biskupové ve Francii, že hájíce svobodu církve nechtějí se podvoliti tyranské vládě zednářů! Tak by také biskupové neopomenuli povstati proti novému zavedení zpovědi. Ale právě proto, že svátost pokání jest něco starého, Kristem zavedeného, nečteme ničeho v análech církevních o nějakém boji, jenž by snad býval veden pro zavedení sv. zpovědi.

Konečně jest každému věřícímu křesťanu povědomo a jasno, že by sám Duch svatý se opřel zpovědi, kdyby byla zavedením toliko lidským a ne božským. „Duch pravdy zůstane s vámi na věky a naučí vás všeliké pravdě.“ (Jan 14, 16, 17.) Musí tudíž dle tohoto zaslíbení Duch sv. povždy církev řídit, ji v každou pravdu uváděti, ji před každým bludem chrániti. Proto by býval nikdy nemohl připustiti, aby pouhý člověk v církvi zpověď zaváděl.

Ne, ne, zpověď není žádným zavedením lidským. Žádný člověk, a nejméně papež, biskupové a kněží, byli by zpověď zaváděli a kdyby i chtěli, nebyli by nikdy s to zpověď ve světě prosaditi. To jest pravda, že sami předsudků prostí protestanté spatřují ve zpovědi veliké dílo božské moudrosti. Znamenity básník Klement Brentano dlel jedenkrát návštěvou u protestantské spisovatelky Ludvíky Henselové. Brentano, jenž dávno již ztratil katolickou víru mládí svého, vypravoval spisovatelce o mnohém poblouzení svého života, líčil jí svůj vnitřní nepokoj, očekává, že duchaplná žena

nějakým slovem jej potěší, povzbudí. Ludvíka Henselová přerušila však jeho vypravování slovy: „A co mi toto všecko říkáte? Buďte rád, že jste katolík a jděte se z toho vyzpovídat.“ Zmaten a překvapen vstal Brentano od stolu a zvolal: „A to mi musí teprv připomenouti dcera protestantského pastora, abych já katolík šel k sv. zpovědi?“ A Ludvík Brentano změnil se od této chvíle úplně.

Kdo ve vzdělaném světě neobdivoval by věhlasného Leibnize? Byl to velký učenec, který naplnil svět slávou svou. Ačkoliv protestant, napsal o zpovědi slova, která církevní učitel lépe by napsati nemohl. Praví: „Nikdo nemůže popírat, že zpověď jest důstojna moudrosti božské a neznám nad ni v celém křesťanství nic krásnějšího a velkolepějšího. Sami Číňané a Japonci ji obdivovali. Neboť skutečně okolnost, že člověk musí se zpovídati, zdržuje jej, pokud není zatvrzelým hříšníkem, od zlého a poskytuje zkoušenému hříšníkovi velikou útěchu. Ano, já pokládám zbožného, vážného a obezřetného zpovědníka za důležitý nástroj v ruce Božích pro spásu nesmrtelných duší. Neboť rady jeho uvádí na pravou míru zlé žádosti, upozorňují na naše chyby, ukazují nám nebezpečí, jimž nutno se vyhnouti, poroučí nám vrátiti nespravedlivě nabytý majetek, napravití dané pohoršení, zahánějí pochybnosti, kleslého ducha zase osvěžují. Krátce, každá choroba nemocné duše naší se tu hojí, aneb aspoň ulevuje.“ Hle, tak mluví o zpovědi učený, vážný protestant! Jak

smutným úkazem jest, když mnohý katolík dovo-
luje si o zpovědi žerty, před nimiž i nevěrec se
červená. My nikdy tak mluvití nebudeme, poněvadž
jsme dnes poznali, že žádný člověk zpověď vynajíti
nemohl a nevynašel. Ona jest zavedením božským,
jak v budoucí kapitole poznáme.

II. Zpověď jest Bohem ustanovena.

„Kterýmkoliv hříchy odpustíte, od-
pouštějí se jim, a kterýmkoliv je za-
držíte, zadržány jsou.“

(Jan 20, 23.)

Ve válce, kterou Francie za Ludvíka XIV. vedla
s Holandskem, přišel vyšší důstojník francouzské
armády k Fénélonovi, arcibiskupu v Cambray a
pravil: „Milostivý pane, za několik dní státi budu
na bojišti. Proto chci upokojiti své svědomí. Dříve
bych však chtěl z vašich úst slyšeti, jak se do-
káže, že zpověď jest Bohem ustanovena.“ „Velice
rád,“ vece arcibiskup. „Ale věřte mému stáří a
mojí zkušenosti: Nejkratší a nejjistější cesta jest,
když se nejprve vyzpovídáte.“ Důstojník nedovedl
ničeho namítati. Poněkud zmaten a s vnitřním od-
porem si klekl. Starý arcibiskup jako dobrý otec
s ním hovořil, vojín jako poctivý muž vše mu vy-
jevil a dříve než se nadál, udělil mu kněz absoluci.
Důstojník se zvedá se slovy: „Věřím, že zpověď
jest Bohem ustanovena.“ Fénélon se táže: „Přejete
si ještě slyšeti důkazy o tom?“ „Ach nikoliv,“
vece důstojník, „cítím to v duši, že člověk nemohl

vynalézti něco, co srdce mé takovým klidem naplňuje.“

Ovšem, bylo by dobré, kdyby u každého mohla táž cesta volena býti. Nicméně dokážeme dnes, že zpověď jest samým Bohem ustanovena. Abych to zcela jasně dokázati mohl, chci především některé věty za základ položit.

1. Jenom Bůh může odpouštěti hříchy sám od sebe vlastní mocí. Tato věta jest jasna, srozumitelná a nepotřebuje žádného důkazu. Nebudeme ji proto dokazovat z písma sv. a ústního podání, nýbrž jen z rozumu. Jestliže někdo vás těžce urazil a rozhněval, musí k vám přijíti a prositi za odpuštění a nemůže snad se sousedem vaším tu věc urovnati; neboť jen uražený může sobě způsobenou urážku odpustiti. Kdo jest to, jenž hříchy našimi byl uražen? Bůh. Proto jen Bůh sám může hříchy odpustiti.

2. Bůh může ale moc, která pouze jemu přináleží, totiž moc svazovati a rozvazovati, také na jiné, tedy i na lidi přenést; on může ku př. kněžím propůjčiti moc, jeho jménem hříchy odpouštěti. Myslím, že i tato věta jest zřejma. Či nemohu snad, když jsem byl někým těžce uražen, někomu jinému, na př. svému bratru říci: Přijde-li onen člověk, co mne urazil, snad za mé nepřítomnosti odprosit, můžeš mu mým jménem odpustiti a to bude platiti tak, jako bych mu sám odpustil a vlastními ústy mu to řekl? Co tedy každý uražený člověk může učiniti, to by nemohl učiniti Bůh?

Zajisté. Ovšem má jen on moc, hříchy odpouštět, zázraky konati, nad životem a smrtí člověka rozhodovati. Ale jako Bůh moc zázraky konati, mrtvé křísiti, velmi často i na svaté osoby přenáší, tak že ony jeho jménem zázračné věci vykonávají, jako Bůh splnomocňuje představené úřady, že mohou popraviti zločince, tak může rovněž moc, hříchy odpouštět, jednotlivým lidem na př. kněžím uděliti, tak že on skrze ně hříchy odpouští, a kněží jeho jménem hříšníky od hříchů rozhřešují.

3. Jestliže Bůh jednotlivé lidi pověřil mocí hříchy odpouštět, tu mohl vykonávání této moci učiniti závislým na určitých podmínkách. On může na př. říci: Jenom těm můžete odpustiti, kteří se z hříchů vyznají. Nechce-li hříšník tuto podmínku vyplniti, nemůže mu kněz Bohem splnomocněný dáti rozhřešení. A kdyby kněz je i dáti chtěl a prohlásil: Já ti odpouštím jménem samého Boha, jest toto odpuštění neplatné, neboť k tomu nemá kněz žádné moci od Boha.

Tyto tři věty nepotřebují dalšího odůvodnění. Naskytá se otázka: Přenesl Bůh skutečně na kněze moc odpouštět hříchy Jeho jménem? A učinil skutečně vykonávání této moci závislým na podmínce, že hříšník se musí knězi z hříchu zkroušeně vyznati?

Brzy po svém z mrtvýchvstání zjevil se Spasitel svým apoštolům a pravil k nim: „Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás,“ t. j. jako mne poslal Otec na svět proto, abych vysvobodil lidi

od hříchů a je uvedl do nebe, tak posílám já nyní, vás, abyste i vy mým jménem a skrze mé zásluhy osvobozovali lidi od hříchů a je vedli k nebi. Potom na ně vdechl, na znamení, že jim nyní uděluje sílu a milost Ducha sv. a pravil: „Přijměte Ducha sv.“, t. j. já vám nyní dávám úřad, k jehož vykonávání potřebovati budete zvláštní pomoci Ducha sv. A co jest to za úřad? „Kterýmkoliv hřichy odpustíte, odpouštějí se jim; a kterýmkoliv je zadržíte, zadržány,“ t. j. dostáváte nyní moc, odpouštěti mým jménem a mocí Ducha sv. lidem hřichy. Všem pak, kterým jste mým jménem hřichy odpustili, těm odpustím je i já. Oněm však, kterým jste je neodpustili, neodpustím je ani já. Musíte proto vyšetřovati, souditi, uvažovati, kterým hřichy odpustiti můžete a kterým nikoliv, a já rozsudek váš schválím, potvrdím.

Tím jest nad veškerou pochybnost povzneseno, že božský Spasitel odevzdal svým apoštolům moc, Jeho jménem hřichy odpouštěti. Dal však tuto moc toliko svým apoštolům? Aby zkroušení hříšníci došli odpuštění hříchů svých a tak byli spaseni, to bylo příčinou, že Ježíš moc tuto dal svým apoštolům. Dobře. Byli však hříšníci toliko za dob apoštolů?

Ne, ti nescházeli na světě nikdy, my všichni jsme ubozí hříšníci, a budou hříšníci vždy až do skonání věků. Božský Spasitel ale chtěl a chce, aby i tito došli odpuštění hříchů svých a dosáhli věčného života. Následovně musil se též o to po-

starati, aby nejen apoštolové měli tuto moc hříchů odpouštět, nýbrž aby i po jejich smrti až do skonání časů byli lidé touže mocí opatřeni. To jsou ale právě oni, kteří nastoupili na místo apoštolů, t. j. oni, kterým apoštolové skrze svátost svěcení kněžstva tuto moc udělili, tedy kněží katolické církve.

Tak tomu také církev katolická povždy, od nejprvnějších dob až do dnes, věřila a učila. Svátí Otcové praví to ústy sv. Ambrože: „Právo odpouštět hříchů, jest uděleno toliko kněžím. Pán ji dal apoštolům a od apoštolů přešla na úřad kněžský.“ „Otec,“ poučuje nás sv. Jan Zlatoústý, „odevzdal soud (nad hříšníky) Synu, Syn odevzdal jej kněžím.“ Krátce, tak mluví všichni otcové, a tak to od vždy věřili a učili všichni papežové, biskupové, kněží, všechny katolické katechismy, celá sv. katolická církev.

A když již v prvních stoletích povstali bludaři tvrdíce, že kněží nemají moci odpouštět všechny hříchů, bylo učení jejich jako bludné zavrženo. Chceme-li být tedy katolickými křesťany, musíme za pravdu přijmouti, co svatá, Duchem svatým vedená církev od vždy učila: Bůh dal apoštolům a nástupcům jich ve stavu kněžském, kněžím katolické církve, moc Jeho jménem odpouštět hříchů.

Zbývá ještě otázka: Spojil Kristus tuto moc odpouštět hříchů skutečně s podmínkou, že každý hříšník musí se z hříchů svých knězi na místě

Božím vyznati či vyzpovídati? Ihned se přesvědčíme. Kristus pravil k apoštolům a tudíž i k jich nástupcům v kněžském úřadě: „Kterýmkoliv hříchy odpustíte, odpouštějí se jim a kterýmkoliv je zadržíte, zadržány jsou.“ Myslil to božský Spasitel snad jen v tomto asi smyslu: Prvnímu hříšníkovi, který k vám přijde, hříchy odpusťte, druhému ne, a tak to střídejte? Anebo, je-li vám milejším některému hříšníkovi hříchy odpustiti, učiňte tak; nechcete-li však, zadržte je, čili neodpouštějte. Ne, nikdy, nikdy. Rouháním by bylo tvrditi, že by božský Spasitel vykonávání moci tak svaté, kde se jedná o věčnou spásu či zavržení, přenechal slepé a lehkovážné libovůli svých sluhů.

Kristus Pán mohl tudíž mysliti si věc jen takto: Musíte důkladně zkoumati, pátrati, souditi, komu můžete a smíte hříchy odpouštěti a komu ne. A tu ví přece každý: Chce-li soudce o nějaké věci rozhodovati, musí přece nejprve dobře věděti, oč se jedná, musí předmět procesu či sporu dokonale znáti. Kněz jest soudce a má dle vůle Kristovy souditi o našich hříších, má-li je odpustiti či zadržeti. Musí tedy nejprve naše hříchy znáti, jich velikost, jich počet; on musí věděti, zdali hříchů svých srdečně litujeme a máme-li opravdovou vůli, aspoň smrtelných hříchů pro budoucnost se varovati. Kněz ale není vševědoucím a nevidí do srdce našeho. Proto musíme mu své hříchy říci; hříšník musí se vyznati, čím se prohřešil v myšlenkách, žádostech, řečích a skutcích;

on mu musí své nitro, svoji lítost vyjeviti. Zde poznáváte nutnost zpovědi.

Kněz jest mimo to lékařem, lékařem duše. Může-li tělesný lékař nemocného uzdraviti, neukáže-li mu tento rány své? Nebyl by bláhovým, kdo by přišel k lékaři a řekl: jsem nemocen, dejte mi nějaký lék, neb nějakou mast, ale rány své ukázati by nechtěl? A právě tak bláhovým by bylo, kdyby někdo od kněze, lékaře naší duše, požadoval lék duševní, a neukázal mu rány na duši své, hříchy. Musí tudíž hříšník ze svých hříchů se vyznati, se zpovídati. Poznáváte potřebu zpovědi?

Zároveň můžeme dokázati, že věřící již v prvních dobách křesťanství se zpovíдали a to jest zajisté nezvratným důkazem, že zpověď samým Kristem byla zavedena tak, jak ještě nyní se koná. „Ať nikdo neříká,“ tak píše sv. Augustin, který zemřel jako biskup v Hippo dne 28. srpna 430. „Ať nikdo neříká: Činím pokání potají před Bohem. Bůh, jenž mi odpustiti račiž, ví, že v srdci želim a pykám hříchů svých. Bylo tedy zbytečně řečeno: Co svážete na zemi, bude svázáno i na nebi? Byly tedy zbytečně církvi boží klíče dány? Chceme zbytečným učiniti evangelium a slova Kristova?”

Sv. Jan Zlatoústý (zemřel r. 407) píše: „Napomínám vás proto, abyste se zpovíдали z hříchů svých, nechcete-li, aby zjevnými učiněny byly v hrozný den soudu posledního.“ V třetím století (r. 258) zemřel svatý Cyprian. Týž napomíná věřící: Každý jednotlivec, prosím vás o to, vyznávej

se z hříchů svých, pokud žije na zemi, pokud může dosti učiniti za ně a dosáhnouti rozhřešení z rukou kněze. V 2. století dovídáme se od sv. Irenäa, biskupa lyonského († 220), že toho času byly veřejné i soukromé zpovědi v obyčeji. A téhož času psal Tertulian: „Někteří vyhýbají se zpovědi, anebo ji odkládají den ode dne, myslíce tím více na nepravý svůj stud než na svoji spásu.“ Ano již Klement římský, žák apoštolů Petra a Pavla, čtvrtý papež, píše: „Lépe jest pro člověka vyznati se z hříchů, než zatvrditi srdce své . . . Vy všichni, kteří jste neklid duše zavinili, podvolte se v poslušnosti kněžím, kteří v pokání na pravou cestu vás uvedou.“

A konečně žák apoštola Jana, Polykarp, napomíná zpovědníky slovy: „Kněží buďtež plni soustrasti a milosrdenství; bloudící napravte, nebuďte příliš přísní v soudu, vědouce, že všichni jsme ubozí hříšníci.“ Sahá-li však zpověď nazpět až do časů apoštolů a byla-li vždycky za nutnou k odpuštění hříchů považována, tu nedá se proto žádný jiný důvod uvést, než že Kristus sám ji takto zavedl. Jinak by zpověď pro věčné časy zůstala hádankou. Mnozí protestanté, čítající pilně knihy církevních otců, zavedli proto opět zpověď, jako na příklad stoupenci Puseyovi v Anglii. I Luther ještě dlouho po svém odpadu přidržoval se této svátosti. Ve svém „malém katechismu“ z roku 1520 píše po krátkém úvodu, týkajícím se zpytování svědomí: Potom nechť zpovědník řekne: „Věříš,

že moje odpuštění jest odpuštění samého Boha?“
 Odpověď: „Ano, ctihodný pane.“ — Zpovědník:
 „Jak tomu věříš. tak se staň. Z rozkazu našeho
 Pána Ježíše Krisia odpouštím ti hříchy tvoje ve
 jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Odejdi
 v pokoji!“ Ještě roku 1546, tedy na sklonku svého
 života, prohlásil Luther, že zpověď jest svátostí a
 že třeba se zpovídati, jako to činí katolíci. Dlouhou
 dobu, až do konce 18. století udržela se mezi
 protestanty soukromá zpověď.

Ano, zpověď jest zařízení boží a něco veliko-
 lepého v ní vězí. Stará báje vypravuje tuto ducha-
 plnou událost. Starý poustevník pravil k andělovi:
 „Rád bych věděl, co v očích božích jest nejcen-
 nějším. Jest to snad v bouřích života zachování
 nevinnosti?“ — „Ne,“ odvece anděl. — „Jest to
 snad mučednická smrt postoupená pro Boha a jeho
 církev?“ — „Ne.“ — „Jest to snad muž, jenž
 opustí domov svůj, své věrné přátele a jde mezi
 divoké národy hlásat evangelium boží?“ — „Také
 ne.“ — „Jest to snad dívka, která svou nevinnost
 přes veškeré nástrahy světa si uchová?“ — „Ani
 to ne.“ — „Tož, nevím více, co bych jmenovati
 měl,“ řekl poustevník. Tu uchopil jej anděl za
 ruku, vedl jej do hlubokého žaláře: tam klečel
 vrah před knězem a vyznával se v usedavém pláči
 z hříchů svých. „To jest to,“ pravil anděl a zmizel.

Bože, dej i nám poznati, že zpověď Tebou
 ustanovená jest jedinou kotvou záchrany v bouřích
 života.

III. Zpověď jest potřebou lidského srdce.

„Hříšníci nemají pokoje.“

(Isaiáš, 57, 21.)

Byl krásný letní večer. Stíny noci snášely se zvolna na zemi. Staříčkový kněz Jan Janssen, slavný dějepisec německý, procházel se palmovým hájem v rozkošném parku, vzdáleném asi 20 minut od města Frankfurtu. Tu potkal dělníka. Tento se před ním vyplivl a zvolal: „Scípni, kněžoure!“ Janssen se zastavil a pravil klidně k tomuto muži v dělnické haleně: „Příteli můj! řekni mi, v čem jsem ti ublížil? Či jest to roucho mé, jež tě dráždí. Než nejsou to katoličtí kněží, u nichž chudí a nešťastní vždy nejdříve zaklepou?“ Tu smekl dělník svůj klobouk a pravil: „Máte pravdu. Avšak byl jsem právě v sociálně demokratické schůzi, kde kněžstvu se hrozně spílalo a řeklo se, že všechno neštěstí pochází od kněží. Proto jsem byl hrozně rozčilen, když jsem vás spatřil. Prosím o prominutí.“

Několik neděl později vyhledal týž dělník Janssen v jeho příbytku, kde se přiznal, že po 17 roků se více nezpovídal a vykonal nyní tak zvanou jenerální zpověď. „Nemohu naléztí,“ pravil „po delší dobu žádného pokoje v duši své; chci zase jednou svědomí své míti v pořádku.“

Bylo to roku 1881. V Besanconu (ve Francii) dala správa velké nemocnice nad postelemi nemocných přibíti tabulky s nápisem: „Milosrdným

sestrám se zakazuje mluvit o zpovědi.“ Od té doby se nemocní téměř předbíhali ve zpovídání.

Co dokazují tyto zjevy? Že člověk cítí v sobě přirozenou nutnost své nitro před jinými otevřít; dokazují, že zpověď katolické církve jest potřebou lidského srdce. „Mezi pravdami katolické víry není ani jediné, která by své kořeny nezapustila do nejhlubších hlubin přirozenosti lidské,“ praví duchaplný Josef de Maistre.

I.

Origenes porovnává hřích s nezdravým, nezáživným pokrmem; takový pokrm činí nás nemocnými a dříve se nepozdravíme, pokud není ze žaludku odstraněn. Právě tak nenalézá hříšník klidu a pokoje, jest trápen v duši své, pokud neodstraní jed hříchu ze svého svědomí. Který soudce to již nezažil, jak zločinec přiznav se k zločinu svému si ulevil, si opět vydýchl a jasným, ba i veselým okem zas do světa se díval? Nejednou již se přihodilo, že zločinci sami soudcům se udali. Kdo to nezažil již na sobě, jak přiznání se ku spáchané vině ho upokojilo? Jak mnohý protestant již toužil: „Ach, kdybychom měli jen zpověď.“ „Mám ještě něco na duši a to musí ven. Ale můžete mně také hříchy odpustiti?“ Tak tázal se protestant na smrtelné posteli svého pastora, jenž jej navštívil. Tento nemohl ubohého upokojiti větou: „Jen víra tě spasí; kdo pevně věří, tomu odpustí

Bůh všechny hříchy.“ Proto ještě před smrtí onen protestant přestoupil na víru katolickou.

Paní, vyznání protestantského, vdala se za hraběte, katolíka. Nic nescházelo k jich zevnějšímu štěstí, bohatství, vážnost, zábavy a radovánky, všeho tu bylo v hojnosti. A přece se zdálo, že paní není opravdově šťastná, blažená a spokojená. Zmocňovala se jí zvláštní tíseň, úzkost, až z toho onemocněla. Dala si zavolati katolického kněze a tázala se jej: „Jak si to mám vysvětliti, že katolíci jsou vždy tak veselí a klidní? Kněz odpověděl: „Katolík má zpověď. Zhřešil-li — a kdo by ne-hřešil? — tu ví, že po skroušeném vyznání dosáhne odpuštění hříchu.“ — Tedy mne vyzpovídejte,“ pravila paní. „Bohužel to nemohu,“ vece kněz, „neboť nejste údem katolické církve.“ Paní dala se vyučovati, přestoupila ke katolické církvi a byla šťastna, když kněz jí jménem božím mohl páti ujištění: Hříchy celého života jsou vám odpuštěny. To vypravuje slavný americký missionář P. Weninger, který tento příběh zažil. A přidává k tomu: „Žádné jiné náboženství nemá prostředku srdci hříchy obtěžkanému vrátiti pokoj a mír; jen katolická církev jej má; to jest: zpověď.“

Ach ano, s hříchem přistěhuje se do duše vědomí viny, to však olupuje člověka o pokoj a mír. „Hříšníci,“ praví prorok Isaiáš, „nemají žádného pokoje.“ A 5. kniha Mojžíšova mluví takto k hříšníkovi: „Pán dá ti srdce bojácné a umdlévající oči a duši, která zármutkem hynouti bude.

Za jitra tázati se budeš: „Kdo večera mi dá?“ A večer budeš říkati: „Kdo rána dopřeje mi?“ Adam hřešil a ten tam byl mír: „Slyšel jsem hlas Tvůj v zahradě a bál jsem se,“ praví. Kain hřešil a ten tam byl mír. A vyšed Kain od tváři Hospodina, bydlil poběhlý na zemi. (I. Mojž. 4. 16.) David hřešil a ten tam byl mír: „Srdce mé úzkostí se chvěje a strach smrti zmocňuje se mne,“ tak lká král vlastními slovy. Petr hřešil a ten tam byl mír. Vyšel ven a plakal hořce. Jidáš Iškariotský hřešil a ten tam byl mír. Vzal provaz a oběsil se. Všechno to vypravuje nám svaté písmo. A co praví zkušenost denního života?

Bohatý muž, kterému patřila širá pole, krásné louky a hluboké lesy, měl jediného syna, jež miloval celým srdcem svým. Poslal jej do světa na zkušenou. Po létech vrátil se syn domů. Otec se radoval a vystrojil hlučnou hostinu. Ale syn chodil mrzutý po domě a vyhýbal se pohledu svého otce. Hoře zíralo mu z očí a kde byla radost a veselí, tam odvrátil tvář svou. „Jsi nemocen, synu můj?“ tázal se otec, chopiv syna za ruku. „Ach ne,“ odpověděl syn a sklopil zrak před otcem. „Tož. buď vesel i ty v den, na který tak dlouho jsme se těšili,“ pravil starostlivý otec. Ale syn se nezměnil. Otec nařiká: „Co mi pomůže tvá učenost a moudrost, které jsi nabyl ve světě, pohrdáš-li nyní vším, co domov krásného a radostného ti poskytuje? Raduj se aspoň z otce svého, pokud ho máš na živu, a netrhej se od srdce, jež

tebe miluje.“ Tu pozdvihl syn zaslzené oko k otci svému a pravil: „Ach, otče můj, s nevinným srdcem opouštěl jsem před lety milý domov tento, ale dnes nemohu více snést pohledu tvého: neboť těžký hřích leží na duši mé.“ S hlasitým pláčem vrhl se na prsa otcova. Ten mlčel a plakal s ním. Není-li historie tohoto mladíka historií tisíců a millionů? Pozorujte tak mnohého tvář a oko. Proč těká zmateně a bojácně sem a tam? Proč nenalézá na ničem radosti, než na tom, co vášeň jeho jen víc a více rozdmychuje? Proč žene úzkost a duševní zmatek mnohé tak daleko, že propadají šílenství anebo stávají se samovrahy? Dnes jsou samovraždy z omrzelosti života na denním pořádku. Nevraždí se dělník, který každý den věnuje těžké práci, ale mladíci a často i dívky, kteří vše okusili, co hřích vábného jim nabízel, pili z poháru tak dlouho, až shledali, že na dně jest hořká usedlina. která nápoj dříve vypitý jim zošklivila, zhnusila. Proč to vše? Vědomí viny uloupilo jim mír srdce a ten se nevrátí dříve, pokud hřích není odstraněn z duše jejich — svatou zpovědí.

Král pruský Vilém, pozdější císař německý Vilém I., dal zhotoviti statistickou tabulku ze všech ústavů pro choromyslné v celém království pruském. Procento katolíků, protestantů, židů atd., kteří této hrozné chorobě podlehlí, bylo přesně označeno. Králi bylo nápadno, že v pruském Slezsku katolíků poměrně málo a protestantů mnoho touto chorobou bylo postiženo. Táral se po příčině to-

hoto zvláštního zjevu. První lékař ústavu choromyslných ve Vratislavi, vyznáním protestant, to vysvětlil: „Příčina, že katolíci vykazují méně choromyslných než protestanté, jest jednoduchá. Poklesky se činí na obou stranách. Ale katolíci mají zpověď, protestanté ne. A poněvadž protestant nikdy není jist, že Bůh mu hříchy odpustil, propadá proto často v šílenství. Neboť tento vnitřní neklid připravil již mnohého o rozum.“ Jak dobře to tudíž božský Spasitel zařídil, že nám dal svátost pokání; ona odpovídá hluboké potřebě lidského srdce.

II.

Ba ještě více! Každý člověk vyhledává si srdce nějaké, jemuž by s důvěrou se mohl svěřiti. Jedna paní, protestantka, pravila ku kardinálu Cheverusovi: „Co z katolického náboženství nejvíce citům mým se vzpírá, to jest zpověď. Kdyby té nebylo, již dávno bych se byla stala katoličkou.“ — „O nikoliv, milá paní,“ odvece kardinál, „Vy necítíte tak velký odpor vůči zpovědi, jak se domníváte. Naopak, vy cítíte její potřebu a cenu. Po delší dobu zpovídáte se mně, aniž to pozorujete. Neboť zpověď není nic jiného, než že člověk se jinému svěří se svým neklidem a úzkostí svědomí. I vy jste se mi svěřila, abyste vyslechla radu mou.“

Skutečně, potřeba důvěrně moci se někomu svěřiti, jest každému člověku vrozená. Každého z nás zmocní se mnohdy starost, malomyslnost, zármutek, člověk si neví rady. Maně hledáme pak

někoho, který by se nám na chvíli věnoval, který zapomenuv na vlastní starosti, nás by vyslyšel, potěšil, poradil. Ale ne vždycky najdeme takového člověka. Nejnešťastnější, kteří by důvěrníka takového nejvíce potřebovali, najdou ho nejméně; tiše a němě musí hoře své v sobě skrývati. Neboť nalézti duši jen pozornou, to nestačí. Duše taková musí býti plna účastenství, mlčelivá, šlechetná, zkušená a osvícená. Také nepostačí, vyhledati ji snad jen jednou, ne, stokrát, tisíckrát, a to ve věcech nejosobnějších, ve věcech, jež jen nás samých se týkají. Kde nalezneme duši takovou? Ach, co nešťastníků vrhne se v náruč hříchu a zoufalství jedině proto, že nenalezli takové duše, nebo že ji nehledali tam, kde jedině mohli ji nalézti? A kde že jest? — Ve zповědnici! Zde sedí kněz jako zástupce Kristův, on sedí tu na místě božím. Všem volný jest přístup; všichni jsou si tu rovni; zde nejsou rozdíly osobní, každý má právo, přijde-li řada na něho, předstoupiti a žádati tutéž pozornost, totéž milosrdenství, jako onen, který před ním tam byl.

A to zповědníkovi nestačí, že každý má k němu volný přístup. On sám jde, žádá-li toho potřeba, ne, on spěchá k lůžku nemocných a umírajících, ať jest to v příbytcích nejchudších či nejbohatších: on sedne si k němu na slámu, vdechuje těžký, zkažený vzduch a neleká se nebezpečí, kterým i nejbližší přátelé a známí se vyhýbají. On doprovází otcovraha na popraviště a jest mu je-

diným utěšitelem v hodině, kdy celý svět s opovržením od něho se odvrátil. On táhne s vojáky do boje a nebojí se nepřátelských střel, on těší raněné, polehčuje a potěšuje umírající, sám jsa při tom v ustavičném nebezpečí smrti. On jest vždy hotov a ochoten pozvednouti svoji žehnající ruku a svůj úřad vykonávati, dokud sám vysílen, prací přemožen neklesne.

Roku 1875 zemřel o slavném Hodě Božím Velikonočním šlechtný stařec, kněz Pierre Mouttet. Čtyřicet roků působil jako farář v Mervelier, pohorské vesnici v pohoří Jura (Bern). Patnáct let před svou smrtí oslepl tento, jako světec žijící kněz, téměř úplně. Přes to však vykonával dále své povinnosti; nemohl-li nemocné navštěvovati a těšiti, aspoň se za ně modlil. Roku 1874 vypukl ve Švýcarsku kulturní boj; katoličtí kněží byli vesměs ze země vypovězeni. Tohoto starce však ušetřili a nechali doma. Byl slepý. Byl to jediný katolický kněz v celém široším kraji. Prací byl nyní zasypán. O půlnoci za každého počasí dával se voditi do hor, třeba několik hodin cesty, aby nemocným udělil svaté svátosti. V době velikonoční ve dne v noci seděl ve zpovědnici. Šlo-li o záchranu nesmrtelných duší, necítil únavy. Na bílou sobotu zpovídal od 1 hodiny polední až do 10. hodiny večerní. Na Boží Hod velikonoční seděl ve 4 hod. ráno opět ve zpovědnici. V 9 hodin ustal, aby sloužil mši sv. Za kostel sloužila stodola, ježto starokatolíci jim kostel odňali. K smrti zemřel

zpíval slavnostním hlasem mši svatou. Když přijal sv. tělo a sv. krev, vypadl mu náhle kalich z ruky, stařeček se zapotácel a mrtev klesl na stupně oltáře. Duše jeho odešla k tomu, jenž pravil: „Já jsem vzkříšení a život.“ Nářek a pláč propukl mezi přítomnými; bolest a žal jich byl bezměrný.

Ach ano, takové pastýře chce Kristus Pán, jehož místo kněz zastupuje; takového duchovního pastýře potřebuje ubohá, usouzená duše, aby své nitro upřímně mohla odhaliti a veškeren zármutek svůj a bol vylíti do srdce zpovědníkova; takovým pastýřem duší musí býti každý kněz.

III.

Ke všemu tomu druží se ještě ta okolnost, že katolický kněz jest ve svědomí svém zavázán k nej-
přísnější mlčenlivosti o všem, čeho ve zpovědi se
dověděl. Povinnost tato jest tak přísná, že každého
kněze proti ní se provinivšího, stihl by nejprísnejší
církvní trest: okamžitě sesazení a doživotní žalář
v nějakém klášteře. Dosud však něco podobného
se nepříhodilo. Vyskytli se kněží sice špatní, ne-
mravní, zloději, opilci, pyšní, ale kněz, který by
zradil zpovědní tajemství, se dosud nevyskytl. To,
co snad v různých krvavých románech se píše,
žádný rozumný člověk za bernou minci bráti nebude.

Dva mladíci ze vznešené rodiny byli odsouzeni
k smrti. Byli obviněni z těžkého zločinu. Před
popravou prosili, aby kardinál Cheverus je vy-
zpovídal. Kardinál tak učinil. Brzy na to pozván

byl do větší společnosti. Vypravovalo se ovšem také o poslední popravě a někteří protestanté tázali se kardinála, zdaž oni dva mladíci byli nevinni, že tak odhodlaně a klidně kráčeli na smrt. „Pánové,“ řekl Cheverus, „přijďte v neděli do kostela a já na kazatelně vám na tuto otázku odpovím.“ -Dá se myslit, že věc tato jako blesk městem se roznesla a v neděli ohromné zástupy protestantů hrnuly se do katolického kostela. Kardinál se tomu těšil. Použiv této krásné příležitosti rozvinul před posluchačstvem prostým a jasným způsobem učení církve o zpovědi, o božském původu, o nutnosti a výhodách, zvláště ale o neporušitelnosti zpovědního tajemství, které kněz nikdy nesmí vyraziti, ani, kdyby království získal, neb svůj vlastní život tím zachrániti mohl.

A vskutku již mnohý kněz trpěl raději pronásledování, žalářování a smrt, než by býval vyrazil něco ze zpovědi. Roku 1853 zavraždil ve vesnici Oratově organista tamějšího katolického kostela nějakého muže a vyzpovídal se ihned po činu místnímu faráři Kabyloviči. Potom šel k policii a obvinil faráře z vraždy.

Nešťastnou náhodou měl farář pušku, do které se hodila kulka nalezená v zastřeleném muži. Proto byl uznán vinným a doživotně vypovězen na Sibiř. Ačkoliv byl nevinný, ani slova neproněs na svou obranu, aby neporušil zpovědní tajemství. Uplynulo více než 20 let. Organista upadl do smrtelné nemoci. Trápen výčitkami svědomí a myšlenkou na

věčnost, vyznal před svědky, že on jest vrahem, že on zastřelil onoho muže, aby mohl se oženiti s jeho ženou, kterou vášnivě miloval. Když knězi přinésti chtěli osvobození, byl již mrtev.

Takových případů mohli bychom uvésti celé řady. Mučedníci tajemství zpovědního do dnes nevymřeli. Katolický kněz, prost všech pout rodiny, slibem naprosté čistoty Bohu úplně zasvěcen, žije toliko pro Boha a nesmrtelné duše, je zachrániti jest jeho jedinou úlohou; pro ně přinese každou oběť. Zpověď by dávno ztratila svůj význam, kdyby nebylo zpovědního tajemství. To jest nový důkaz, že zpověď tak, jak jest, od Boha pochází; neb jen Bůh sám může milostí svou kněze síliti, aby raději snášel vyhnanství, žalář i smrt, než by porušil svou povinnost.

Zpověď jest božského původu; neboť Bůh sám znal potřeby lidského srdce a musil podivuhodným zařízením sv. zpovědi jemu vyhověti.

Každý člověk má v knize svého života několik špinavých, znečištěných listů. Ty musí ven, dříve nemá pokoje. A kdyby denně potoky slzí prolil, kdyby tělo své do krve zbičoval, ty listy tím neodstraní. Svědomí jest neklidno, duše jest nemocna. A podaří-li se mu svědomí na čas ohlušiti, přemluviti, na dlouho se to stejně nepovede. Ony znečištěné listy ukáží se znovu a člověku kradou pravou radost ze života. Zde jest jen jediná možnost pro člověka. Vkročiti do kostela, kleknout; do zpovědnice a zkroušeně vyznati se z vin spá

chaných. Pak jsou ony špinavé listy rázem z knihy života odstraněny, vytrženy, zničeny. Tam volá Bůh, Kristus: „Vstaň a jdi v pokoji. Raduj se ze života!“

IV. **Patero částí svátosti pokání.**

„Vstanu a půjdu k otci svému a dim jemu:
Otče, zhrěšil jsem proti nebi a před tebou.“
(Lukáš 15, 18.)

I Rusové mají jakýsi druh zpovědi; ale jest jim sesnadněna způsobem zabíhajícím do krajností. Vypravuje se, že ruský dvorní pop v době velikonoční navštívil cara Alexandra II., když tento právě hrál kulečnick. „Ach, velikonoční zpověď chcete slyšet?“ volal car na kněze. „Nu, není to tak zlé; několikrát jsme lhali, jinak věc jest v pořádku.“ Na základě takovéto zpovědi udělil dvorní kaplan caru rozhřešení a odešel. Tak snadnou Kristus zpověď ovšem neučinil. Kdo chce dobrou zpověď vykonati, ten musí především vzývati Ducha sv. o pomoc, musí svědomí své zpytovati, lítost vzbuditi, slíbiti polepšení, upřímně se vyznati a za hříchy dosti učiniti. To jest patero částí pokání, o kterých sobě dnes promluvíme.

1. **Vzývání Ducha sv.** Co lidí zpovídá se špatně a neplatně, sotva několik hříchů stěží seženou, o lítosti neb opravdovém předsevzetí nemají ani zdání. Proč to? Kde to schází? Schází jim nadpřirozená pomoc, vždyť o ni ani neprosili. Chcete-li poznati hříchy své, opravdově jich lito-

vati a upřímně z nich se vyznati, musíte především vroucně Ducha sv. prositi o jeho pomoc. Toho, drazí, nezapomeňte; jinak dobrou zpověď nevykonáte.

2. Zpytování svědomí. To pozůstává v tom, že vážně přemýšlíme, kterých hříchů jsme se dopustili. Při tom projdeme desatero božích přikázání, patero přikázání církevních, sedmero hlavních hříchů, jakož i povinnosti stavu svého a tážeme se: Jak jsem se proti tomu provinil? Které okolnosti učinily hřích ještě horším? Kolikrát jsem se tohoto hřichu smrtelného dopustil? O tom všem musíme bedlivě a vážně přemýšleti. Neboť jsme povinni všechny těžké hříchy vyznati. Varujme se proto při zpytování svědomí veškeré povrchnosti a lehkovážnosti. Snad mnozí chodí ke zpovědi beze vší přípravy. Císař Karel V. zpovídal se jedenkráte vzornému knězi, řeholníkovi. Když vyznal se z osobních hříchů svých, pravil k němu zpovědník: „Hříchy, které Karel spáchal, jste mi řekl, nyní řekněte mi ještě hříchy, jichž dopustil se císař.“ Toto napomenutí platí každému z nás! Musíš také se zpovídati, zda děti své dobře vychováváš, jim dobrý příklad dáváš, netrpíš-li, aby dorůstající děti tvé neuzavíraly známosti bez vyhlídky neb úmyslu manželství, zda jsi nezničil v zárodku život lidský; zda dopřáváš času a možnosti čeládce, aby mohla v neděli jíti do kostela, zda jí vyplácíš spravedlivou mzdu; musíš se zpovídati, zda nepodporuješ protináboženský tisk, takový tisk

nerozšiřuješ a jiné tím nekazíš ; musíš se zpovídati, zda při volbách volíš člověka církvi nepřátelského ; musíš se zpovídati, zda jsi jako hostinský nebral účast na hříších svých bližních, tím, že jsi na př. lidem již opilým opojné nápoje dále podával, je celé dny v místnosti své trpěl, ač jsi věděl, že doma žena a děti trpí bídu a nouzi ; musíš se zpovídati, zda jsi jako úředník, učitel, kněz, hospodář, dělník své povinnosti svědomitě vždy plnil. Kdo následkem povrchnosti a nedbalosti zapomene na těžký hřích, zpovídá se neplatně. Přílišná úzkostlivost není ovšem také na místě. Ale to přihází se zřídka, asi jako v Itálii neb Španělsku sněhové bouře.

Ostatně můžeme si zpytování svědomí velmi usnadniti tím, že častěji se zpovídáme a denně před spaním zpytujeme své svědomí. Pythagoras, pohanský mudrc, přikazoval svým žákům, aby dvakrát denně, ráno a večer, odpověděli sobě na tyto tři otázky: „Co jsem dnes dělal? Jak jsem to dělal? A čeho jsem zanedbal?“

Čiňme to i my a neodkládejme zpověď na dlouhou dobu, pak bude i pro nás zpytování svědomí něčím lehkým.

3. Lítost a opravdové předsevzetí.

Klement Maria Hofbauer byl svatým knězem. Zemřel ve Vídni r. 1820. Jedenkrát bylo u něho návštěvou asi 10 studentů. Rád vidával hodné studenty kolem sebe. Náhle přišla silná bouře ; hrom rachotil, blesky šlehaly. Ačkoliv ručička hodinová ukazovala 1 hodinu polední, bylo v pokoji

tma jako v pusté noci. Studenti se chvěli a prosili kněze, aby je vyzpovídal. Jeden po druhém klekal a za rachotu hromu a ohnivých blesků vyznával se ze svých hříchů a Hofbauer jim dával rozhřešení. A když nebe se opět vyjasnilo a zlaté slunko na obloze se usmívalo, zářil na tváři mladíků nebeský klid a mír, poněvadž čisté bylo jejich svědomí. Jakou lítost měli tito mladíci? Nadpřirozenou, nedokonalou: litovali hříchů svých ze strachu před Bohem, který zlé trestá, smrtelné hříchy věčným trestem, lehké hříchy časným trestem. Takováto lítost ke sv. zpovědi úplně postačuje; pro toho, kdo nedovede se vzpružiti k lítosti dokonalé, jest tato nevyhnutelně nutna; bez ní není žádného odpuštění.

Na počátku minulého století přišel pozdě večer francouzský jenerál do kláštera kapucínů na Rýně a žádal důtklivě mluvit s knězem. „Pane,“ odpověděl vrátný, „kněží odebrali se vesměs již na lože; přijďte zítra ráno.“ Jenerál však odvětil: „To není možno. Řekněte některému knězi, že jsem francouzským jenerálem, který již 20 let nebyl u sv. zpovědi a že prosím jej pro Bůh, aby mne neodmítl.“ Vrátný leknutím div do mdlob nepadl, vzbudil kvapně kněze a oznamoval, že venku stojí francouzský jenerál, který již 20 roků nebyl u zpovědi. Kněz spěchá do hovorny a spatřiv před sebou jenerála čilého a zdravého, s podivením se tázal: „Proč chcete se, pane, právě v tuto neobyčejnou hodinu zpovídati?“ Jenerál odpověděl: „Měl jsem

kdys zbožnou matku, která velmi často mi vypravovala o dobrotě božské. Zítřka svedeme bitvu, která mi snad přinese smrt. Proto jsem si řekl: Vrhni se tomuto dobrotivému Bohu v náruč, vyznej se z viny své a on ti odpustí.“ Jenerál si klekl a zkroušeně vyznal se z hříchů svých nejen z posledních 20 let, nýbrž z celého života, vykonal zpověď tak zv. jenerální. Když vystoupil z fortny klášterní, hvězdy na nebi jakoby s veselým jáсотem ho uvítaly a zářily až do srdce jeho: byloť čisté.

Jakou lítost měl tento jenerál? Zajisté dokonalou. Litoval hříchů svých proto, že zarmoutil jimi Boha, nejlepšího otce a největšího dobrodince, že nekonečnou lásku jeho splatil hrubým nevděkem. To jest ale podstatou dokonalé lítosti. Láska a tudíž i z ní vytryskující lítost jest totiž dokonalá, když Boha milujeme pro něho, pro nekonečnou jeho dobrotu. Tato dokonalá lítost, v níž obsažen jest již úmysl se zpovídati, působí již sama okamžité odpuštění těžkých hříchů. Pročež by nikdo neměl opominouti při každé zpovědi vedle nedokonalé i dokonalou lítost vzbuditi, ji vzbuditi, zejména tehdy, když dopustil se těžkého hřichu, ji vzbuditi každého večera před spaním anebo v nebezpečí života.

S lítostí musí vždy spojeno býti opravdové předsevzetí, t. j. upřímná vůle život svůj polepšiti a nikdy více nehřešiti. Hříšník musí býti pevně odhodlán, že se chce varovati aspoň všech těžkých

hříchů, že se opatrně vyhne každé blízké příležitosti k hříchu jej svádějící, že použije i vhodných prostředků, aby to mohl provést, že napraví veškerou škodu, již snad způsobil bližnímu na majetku, dobrém jméně, na těle neb na duši.

4. Zpověď vlastní, čili ústní vyznání hříchů.

„Jestli vyznáme hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše, a očistil nás od všeliké nepravosti,“ (Jan 1. 9.) píše svatý Jan. Ovšem nutno se z hříchů úplně a upřímně vyznati, t. j. nutno se vyzpovídati aspoň ze všech těžkých hříchů, jich počtu a různých okolností, které druh nebo velikost hříchů mění, tak se musíme obžalovati, jak před Bohem vinnými se cítíme, ničeho nezamlčujíce, ničeho neomlouvajíce. To ovšem každému těžkým se býti zdá, kdo upřímně chce se vyznati. Od 9. do 11. července r. 1898 uspořádána byla ve Vídni pod vedením P. Abela veliká pout mužů do Mariazell ve Štýrsku. Přes dva tisíce mladíků a mužů se jí zúčastnilo. Po svaté zpovědi řekl jeden muž P. Abelovi: „Byl jsem v bitvě u Králové Hradce, ale tolik strachu jsem tehdy nezažil, jako dnes před zpovědí.“ Jistý je-nerál, který přes 40 let se více nezpovídal, byl ošetřován v nemoci své milosrdnou sestrou s takovou pozorností, sebezapíráním a šetrností, že si tím sestra jeho srdce úplně získala. Jednoho dne řekla jemu sestra: „V domě jest kněz. Nebylo by snad záhodno, abyste vykonal životní zpověď a tak

smířil se zase s Bohem a zachránil nesmrtelnou duši svou?“ Stařec to slibil. Šel do kaple domácí, klekl si, aby se pomodlil a zpytoval svědomí. Tu však zmocnila se ho hrůza a bázeň před zpovědnicí, takže rychle vstal a odešel. Ve dveřích postavila se mu milosrdná sestra do cesty a pravila mírně, ale vážně: „Jak? Pane jenerále, vypravovali jste často, jak v dešti kulí jste stál, nehýbaje ani brvou a dnes prcháte před zpovědnicí?“ Tu stařec se vrátil zpět do lavice a třásl se na celém těle. Když ale těžký tento okamžik měl za sebou, tu by býval kněze nejraději objal a líbal. Byl nevýslovně šťastný.

Pravda, stojí to přemáhání, stojí to tuhý vnitřní boj, aby člověk k nejtajnějším chybám duše své se přiznal. Když má ale člověk zpověď za sebou, cítí se nevýslovně blaženým a ne menší radost pánuje v nebi. Kdo z nás by neznal ono podobenství o marnotratném synu? Den co den vychází stařec na pahorek za domem svým a vyhlíží do kraje po zbloudilém synu svém. A když tento se vrátil, bídný a hladový, v šatě rozedraném a špinavém, ale s lítostí a pokorou v srdci, tu otevřel stařec náruč svou, aby ztracené a opět nalezené dítě přivinul k srdci svému. Jako tento starý otec, tak jedná milý Bůh.

Největší radostí jeho jest, když zbloudilý hříšník se obrátí. „V nebi jest větší radost nad jedním hříšníkem pokání činícím než nad 99 spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.“ A jak přešťastným

jest kněz, když může někoho z nás rozhřešiti od těžkých vin a zachrániti tak nesmrtelnou duši pro čas i věčnost. To jsou ty nejposvátnější a zároveň nejkrásnější okamžiky v životě každého kněze.

Proto spěchejte ochotně do zpovědnice a vyznejte se upřímně, v čem jste chybili, a schází-li vám odvaha, požádejte kněze, a on rád pomůže, ulehčí. Jest přece lépe, v soukromí vyznati se z hříchů, než vždy neklidně v nich žiti, nešťastně umříti a v den poslední z nich veřejně před celým světem souzen býti. Také víte, že kněz mlčí jako hrob, že raději podstoupí smrt mučednickou, než by co prozradil ze zpovědi. Zamlčel-li někdo z nepravého studu, neb nemístného strachu těžký hřích, tu zpověď jest neplatna a nešťastník takovýmto hrubým znesvěcením svátosti dopouští se smrtelného hříchu. A nechce-li nešťastně zemříti, musí co nejdříve vykonati zpověď jenerální, t. j. všechny neplatné zpovědi opakovati. Takovouto zpověď vykonati odporoučí se těm, co poprvé přistupují k svatému přijímání, dále snoubencům, nebo těžce nemocným.

5. D o s t i u č i n ě n í. V čem pozůstává? Dosti- učinění pozůstává v tom, že pokání od kněze uložené přesně a bez odkladu vykonáme. S hříchem odpouští Bůh vždy trest věčný, ale ne úplně trest časný, t. j. trest, který jest nám za hříchy vytrpěti buďto zde na zemi, anebo po smrti v očistci. Proto nám ukládá kněz pokání. To jest ale obyčejně tak nepatrné, že vřele všem se odporučuje, aby dobro-

volně sobě ukládali větší a těžší skutky pokání a zejména trpělivě nesli kříž utrpení ve svém povolání. Neboť jednou musíme hřích odpykati, buďto zde, nebo po smrti.

Věhlasný biskup Mohučský Ketiler zvolal kdys v kázání svém: „Nechtěl bych žíti bez svátosti pokání; neboť posilněna bývá duše po zpovědi a jako znovuzrozená.“ Dobrá jest zpověď, když patero těchto částí na zřeteli máme. Proto se zpovídej. Zpovídej se ale často a dobře a budeš žíti život dvojnásobný — život v Bohu a život pro Boha.

V. Užitek zpovědi pro jednotlivce.

„Šel tedy do sebe: já zde hynu hladem.“
(Lukáš 15, 17.)

Bylo to ve Švýcarsku, v pyšných jeho velehorách, které vysoko v modrém jeho azuru se ztrácejí. Psalo se 1900. O skalní stěnu opíral se domek z prken zbitý. Mezerami jeho prodíralo se slabé světlo svíčky. A uvnitř v chudičkové jizbě zápasil bledý mladík se smrtí. Byl venku ve velikém světě a nemocen na těle i na duši se vrátil. Nyní leží na tvrdém lůžku a oko jeho neodvratně pohlíží ke dveřím, zda již konečně nepřichází kněz. Přišel. Zákmit radosti ozářit oko nemocného. Zpovídal se. A když kněz na místě božím sňal s něho tíhu hříchu, podal mu nemocný mladík hubenou ruku a se slzami pravil: „Děkuji vám. O, jak šťastni jsme my katolíci, že máme sv. zpověď. Nyní zemru

klidně. Ano, tak jest. Zpověď jest jedno z největších dobrodiní Boha, nevypověditelné požehnání pro jednotlivce: jest pramenem nejbohatších milostí a školou nejkrásnějších cností.

I.

„Rozhřešuji Tě od hříchů tvých ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.“ Kdo z vás nepocítil, jakou útěchu tato slova vlévají do duše? V téměř okamžiku, kdy kněz pozvídá ruku svou a uděluje absoluci, otvírá se takřka nebe a věčný velekněz. Ježíš Kristus, potvrzuje rozsudek a shlíží pln lásky a smilování na očištěného hříšníka. Všechny hříchy, byť sebe těžší a četnější, jsou z duše odstraněny.

S hřichem odpouští se zároveň trest věčný a aspoň část trestů časných. Rozhřešením stává se člověk opět přítelem Boha. Duše se opět posvěcuje milostí posvěcující. „Otče, zhřešil jsem proti nebi a proti Tobě!“ praví marnotratný syn. A otec vzal kajícího v náruč svou, dal přinést nejlepší oděv a vložil prsten na jeho ruku. Tak daruje ve zpovědi Bůh vrativšímu se hříšníku nejskvostnější šat, milost posvěcující a jí stává se dítkem božím a dědicem království nebeského. Většího, vzácnějšího daru neznám. K tomu druží se zvláštní milosti, které dopomáhají člověku vésti život zbožný a ctnostný. To působí svatá zpověď. Nemáme-li příčiny na kolenou Bohu za tuto svátost děkovati a často, řádně a hodně ji přijímati?

Don Gabriel Garcia Moreno, kdysi president republiky Ecuador (Jižní Amerika), konal v Paříži svá studia. Jednoho dne dlel ve společnosti několika známých a přátel z Ecuadoru. Mluvílo se právě o mladém muži, který před nedávnem zemřel. Týž odmítl i na smrtelném loži kněze a svaté svátosti. Někteří podotkli, to že jest osobní věc každého, chce-li se dáti zaopatřiti či ne. Moreno tomu však odporoval a pravil: „To není pravda. Za života ať se ten či onen vymlouvá svou „lehkomyšlností“ nebo „starostmi jinými“; ale v okamžiku jisté smrti kněze a svátosti zamítnouti, to jest těžký zločin.“ Tu obrátil se jeden z přítomných k Marrenovi a pravil uštěpačně: „Tak, kdy pak tys se naposledy zpovídal?“ Jako střela zasáhla tato slova jeho srdce. Neb skutečně již dlouho tomu bylo, kdy naposled se zpovídal. Zaražen a mlčky hleděl na tazatele a odešel potom, aniž by slova promluvil, domů. Druhého dne vyhledal si kněze, vykonal životní zpověď a od té chvíle zpovídal se každého měsíce. To činil, i když se stal presidentem. To učinil i onoho rána (6./8. 1875), kdy úkladně na schodech kostela byl zavražděn. Z 22 ran krváčeje pravil hlasem v umírání: „Bůh ne-umírá!“ To byla poslední jeho slova.

„Kdy jsi ty naposled se zpovídal?“ Jak mnohý by asi ztěžka mohl na tuto otázku si odpověditi? Kéž by jej pohnula, aby častěji se zpovídal. Neboť zpověď jest pramenem přebohatých milostí a školou nejkrásnějších cností.

II.

Sebepoznání jest dle výroku jednoho ze sedmi mudrců řeckých souhrn vší moudrosti. Ale jak zřídka je ve světě nalezneme. Vypravuje se o francouzském mysliteli Pascalovi, že se vzdal studia matematiky a věd přírodních, proto že zřídka jen skytala příležitost o těchto tehdy jen málo pěstovaných vědách s jinými hovořiti. Věnoval se tudíž studiu člověka. Brzo ale shledal, že těch, kdo sami o sobě přemýšlejí, jest ještě méně.

Dnes není tomu lépe. Čteme a studujeme všecko možné, ale v jedné knize čteme nejméně všichni — v knize vlastního srdce. Není většího pokrytectví a přetvářky než pokrytectví a přetvářka člověka vůči sobě samému. Za žádnou cenu na světě nechce nikdo platiti za zlého, špatného člověka, ani před sebou samým. Není-li to často zbabělá bázeň před lidmi, čemu my opatrnost říkáme? Není-li to špinavá lakota, co za šetrnost vydáváme? Není-li to pýcha, ješitnost, co my stavu přiměřený život, oděv, byt, stravu jmenujeme? Není-li to hříšná msta, kterou přikrýváme krásným slovem spravedlivosti? Není-li to hněv a vztek, co se nám jen pouhým rozčilením zdá? Není-li to lenost, co omlouváme nutností odpočinku? Tak klameme sami sebe. Nesčetní sestupují do hrobu, aniž byli sebe poznali, aniž by se byli o to pokusili.

Jak velikou cenu má proto zpověď, která člověka nutí přemýšlet o sobě, která jej nutí strhnouti

závoj s očí a pohlížeti na věci tak, jak jsou. Chce-li se řádně vyzpovídati, musíme jíti sami do sebe; musíme k soudu zasednouti sami nad sebou; musíme sami sebe se vyptávati na každou myšlenku, žádost, slova a skutek, na každou pohnutku a účel činů svých; musíme sestoupiti do nejhlubších útrob srdce svého a duše své; uesmíme ničeho si zamlčovati, omlouvati, zmenšovati; musíme hleděti tak se poznati, jakými jsme před Bohem. Může-li býti lepšího prostředku sebepoznání nad svatou zpověď? Kdo následkem nedbalého zpytování svědomí některý smrtelný hřích ve svaté zpovědi zamlčí, prohřešuje se těžce a jeho zpověď je bezúčelná, neplatná.

Tažme se, jakou píli musí vynaložiti, kdo vážně o sv. zpovědi soudí a chce na všechny hříchy těžké se rozpomenouti? Ten nechť každého večera před spaním svědomí své jednu neb dvě minuty zpytuje. V neděli na mši sv. nechť učiní krátkou přehlídku celého týdne. Nejedná mu takovéto pečlivé a opěťované zpytování svědomí vždy lepšího a důkladnějšího sebepoznání? Čím lépe však sebe samy poznáme, tím větší pokrok činiti budeme v cnosti. Proto píše duchaplný filosof G. J. Wagner, protestant: „Kdo bez zpovědi z tohoto světa odchází, ten není hotov ani sám s sebou ani se světem. Idea zpovědi spočívá v tom, že člověk po stránce náboženské a mravní sám sebe pozoruje a toto poznání jinému svěří, který je pak zkouší, opravuje, zdokonaluje a při-

měřeným napomenutím účinek toho sebe poznání doplní.“

2. Zpověď vede nás k pokoře. Mladý krejčí odešel do Paříže. Když se vrátil zase domů, pokládal se za nejchytřejšího, nejučenějšího v celé vesnici; a nešel více ani do kostela ani ke zpovědi. Faráři toho bylo líto. Šel k mladému muži, zda zapomněl, že návštěva kostela a zpověď jest povinností každého katolika, která zavazuje pod těžkým hříchem; zda svůj katechismus v Paříži úplně zapomněl. Krejčí odpověděl, že pracoval v Paříži ve světovém závodě konfekčním a zpověď pro něho že dávno jest překonaným stanoviskem. Na to farář: „O, pojdte jen přes to klidně ke mně do zpovědnice a počněte zpověď těmito slovy: Já, který jsem pracoval ve světovém konfekčním závodě v Paříži, zpovídám a vyznávám 'se atd.“

Zajisté, že jest značným ponížením pokleknouti a před jiným člověkem z hříchů svých se vyznávati. A třeba že víme, že kněz sedí ve zpovědnici na místě božím, a že mocí božského splnomocnění nás hříchů zbavuje, a že i on jest ubohý, hříšný člověk: přece stojí nás značné přemáhání, před zpovědníkem nejtajnější záhyby duše odhalovati, jemu k různým zahanbujícím činům se přiznávati. A právě proto zamlčují mnozí jisté hříchy a zpovídají se tak neplatně, svatokrádežně, jednou, dvakrát, po léta a snad i tak umírají. A přece není žádného prostředku k dosažení platné absoluce, než upřímné se vyznání ze všech hříchů. Jenom takové zpovědi

přislíbil Kristus odpuštění hříchů. On nám chce tím dáti příležitost cvičiti se v pokoře.

3. Zpověď vede ku zbožnosti. Kdykoliv se zpovídáme, musíme si vážně předsevzítí a slíbiti, že pro budoucnost chceme každého smrtelného hříchu bedlivě se varovati. A abychom toho docílili, musíme tím pilněji a zbožněji se modliti, mši svaté pravidelně obcovati, kázání si vyslechnouti a nejsvětější svátost oltářní častěji přijímati. Tím vším staneme se dokonalejšími a s Bohem tím úžeji se spojujeme.

Daniel O'Connell, osvoboditel Irska, každého roku 14 dní s jeviště veřejnosti konal duchovní cvičení čili exercicie v zátiší klášterním. Jednoukráte, když opět v klášteře meškal, navštívili jej jeho přátelé a úsilovně prosili, aby šel s nimi ihned do parlamentu, že jeho slov nutně jim tam zapotřebí. O'Connell odpověděl: „Upokojte se, pánové! Modlím-li se zde, hájím před Bohem naši věc. Ve zpovědi kleče na kolenou, jsem mocnějším než v areně s rukama k boji pozdviženými.“

Zpověď jest tím více způsobilá podporovati nás ve zbožnosti, poněvadž jsme v ní moudře vedeni v životě duchovním.

Zpovědník jest zodpověděn za každou duši, která se mu ve zpovědnici svěří; v den soudu bude Bůh všechny tyto duše od něho požadovati. Jak velice musí proto knězi na tom záležeti, aby duše mu takto svěřené vedl pravou cestou, neodpuzoval je ani přemrštěnou přísností, ani přílišnou povol-

ností ve zlém je neutvrzoval. Otevřeně ukáže jim na nebezpečí a velikost hříchu a poradí jim, jak nejlépe se jemu vyhýbati a ve ctnosti prospívati budou.

Převeliké jest tedy požeňnání, plynoucí ze zpovědi. Kdo často a dobře připraven do zpovědnice přijde, ten poznává sebe vždy důkladněji a to je první krok ku ctnosti, prospívá vždy více v pokoře a to jest základem svatosti, strážkyně všech ctností. Ve zpovědi nalezne člověk opět klid a duševní rovnováhu. A blíží-li se smrt a připomíná, že chvíle odchodu z tohoto světa nastala, pak teprv zřejmě pozorujeme a cítíme, jaké dobrodiní pro nás ve svaté zpovědi jest uloženo. V okamžiku smrti celý život uplynulý jakoby před člověka předstupoval, jeho poblouzení, chyby, hříchy jakoby defilovaly před okem jeho se zavírajícím; hlas svědomí ozve se silněji než kdy jindy; člověk s hrůzou hledí vstříc nejbližšímu kroku, který učiní přes práh hrobu — co potom? Není tu žádné pomoci, žádného polehčení? Ach jest. Zavolej kněze církve, slož k nohám Kristovým pokorné a zkroušené vyznání a všechny tyto obavy spadnou s tebe jako kouzlem. Duše tvá zaplesá, ty sám si spokojeně vydechneš a s klidem čekáš na poslední svůj okamžik. Není-li zpověď největším dobrodiním od Boha?

„Zázračná a podivuhodná jest moc svátosti pokání,“ praví Francois Copée ve své knize „La bonne souffrance“, ve které popisuje svoje k Bohu

obrácení. „V této svátosti nalezne utrápené srdce lidské svoji útěchu, kterou by marně hledalo jinde. Svět by bez všeho rozmýšlení uznal význam zpovědi, kdyby právě v této věci zdravému názoru nestavily se na odpor jednak největší nevědomost, jednak slepý předsudek.“

Nebožáku, který po každém kroku klesáš pod tíhou hříchů svých, přistup blíže, a odlož nepravý stud. Strach tvůj jest bezdůvodný. Neboj se, že onen neznámý, jehož za důvěrníka jsi si vyvolil, ošklivost snad a opovržení při vyznání tvém pocítí. Nestrachuj se, že zradí temné tajemství tvé. Jeho rty jsou povždy pevně uzavřeny, jeho ústa mlčí jako nejhlubší hrob. Se strachem přicházíš, s nebeskou radostí odcházíš.

Toť jest význam sv. zpovědi v životě jednotlivce. Kéž ho každý pochopí a vystihne, kéž každý se pokusí použití tak zpovědi ve prospěch nesmrtelné duše své.

VI. Užitek zpovědi pro stát.

„Kdo žne, béře odplatu a shromažďuje užitek k životu věčnému, aby se radoval i ten, kdo seje, i ten, kdož žne.“

(Jan 4, 36.)

„Zpověď velkonoční neměla se lidem nikdy bráti,“ řekl jednou básník Göthe, jak se o tom dočítáme v knize „Göthe und Schiller in Briefen“ od Jindřicha Vosz-a mladšího. To jest slovo pravdivé. Nesmírně veliký jest užitek plynoucí ze zpovědi

nejen pro jednotlivce, jak jsme posledně poznali, nýbrž i pro rodinu a stát.

I.

Jestliže muž se ožení neb dívka vdá, vezmou s sebou do stavu manželského také svoje dobré a zlé náklonnosti a podle toho, jak se dovedou ovládati, utvoří se také jejich život rodinný, šťastně nebo méně šťastně. Lakomý muž bude skrblíkem i jako otec rodiny, který ženě a dětem ani skývy chleba nepřeje a tak svou ženu nutí, aby tajně brala peníze na stravu a šat. Pyšný muž zůstane odporným i jako otec rodiny, který jest uražen každým slůvkem, v zlosti hned vzkypí a hádky a různice jsou na denním pořádku. Muž požitkář zůstane marnotratníkem i jako otec rodiny, jenž peníze vyhazuje na zábavy, alkohol, karban neb nemravnost a nechá ženu a děti při tom tříti nouzi.

Totéž platí ovšem i o ženě. Kdo zde může pomoci, ne-li náboženství? A který prostředek náboženský bude účinněji působiti, ne-li zpověď? Jen jděte do rodin, kde muž a žena pravidelně se zpovídají a pozorujte, jaká tam panuje láska a věrnost, jaký mír a svornost, jaká spokojenost a radost tam jest domovem. Pozoruhodno jest, že tam, kde zpověď byla zrušena, zrušena byla také brzy nerozlučitelnost manželská. Ve zpovědi chová církev svatá znamenitý prostředek, kterým dovede udusiti první zárodek nevěry, první jiskru nezřízené vášně; tam se vyrovnávají celé spousty manžel-

ských svárů a nedorozumění, tam se chrání svatost manželství, tam se potírá každý hřích proti účelu manželství nejúčinněji.

A rcete sami, rodičové, kdy vám děti nejméně mrzutostí působí, kdy poslouchají nejlépe a nejochotněji? Není to ve dnech sv. zpovědi a sv. přijímání? Ano, dnes, kdy nebezpečí krok za krokem vaše děti obklopují a pokušitel všude na ně číhá, jest jen jeden prostředek k zachování nevinnosti a víry: jest to častá zpověď. Ne jinak jest to s čeledí, Tato, velmi často libovůli a rozmarům své vrchnosti vydaná, nemá obyčejně nikoho, kdo by ji povzbudil, potěšil, než kněze zpovědníka. Ale i chlebodárci mají děkovati jen zpovědi, mají-li pracovitou, věrnou, mlčenlivou a hodnou čeládku. Z toho si vysvětlují úkaz, proč protestantské rodiny tak rády berou služby katolické, protože tyto se musí zpovídati.

II.

I stát běře svůj nemalý užitek ze sv. zpovědi. Základní sloupy státního pořádku jsou poslušnost, poctivost a věrnost v smýšlení a v jednání. Kdo pak zasazuje, kdo pak pěstuje tyto ctnosti v srdcích občanů? Stát může zákony vydávati jeden přes druhý, celé armády úředníků ustanovovati, aby bděli nad zachováváním jich a trestali ty, kteří je přestupují; stát může celá vojska policejních strážníků vyslati, aby pochytili rušitele zákonů a je uvedli za zámky a závory — to vše prospěje velmi

málo, neuchopí-li se zlo u kořene, a budou-li zlé vášně, pýcha, lakomství, nestřídmost v srdcích občanů dále řádit. Zde, u kořene nutno páku nasaditi, a to činí zpověď.

Zpověď jest především uznání Bohem ustanovené duchovní autority. Kdo však uzná dobrovolně duchovní autoritu, ten uzná i autoritu světskou. Kdo poctivě a správně se zpovídá, ten sklání se i před světskými vrchnostmi, nehledě ani k tomu, že ve zpovědnici se mu to za povinnost ukládá. O jak mnozí státníci tím, že proti zpovědi brojí, řežou si sami větve, na které sedí. Věrní katolíci ještě nikdy nebyli revolucionáři a vrahy.

Zpověď potírá dále pýchu, lakotu a smyslnost, závist a pomstychtivost. Tím, že člověk sám na sebe žaluje a k nejtajnějším hříchům se přiznává, přemáhá svoji pýchu; lítostí a opravdovým předsevzetím odtrhuje se od hříchu. Následkem toho vyrovnává se každý spor, odstraňuje každé nepřátelství, mír mezi sousedy a rodinami se zase obnovuje. Zpovídající se může jen tehdy absoluce dosáhnouti, slíbí-li opravdově odložití všecken hněv, vyhnouti se příležitosti k hříchu a způsobenou škodu bližnímu zase dle sil svých nahraditi.

Sám nevěrec Jean Jacques Rousseau praví: „K mnohým náhradám nuceni jsou katolíci ve zpovědi. Zpověď jest znamenitým prostředkem, silnou uzdou pro každou neřest: ona chová v sobě sílu ze srdcí vypuditi nenávist a uvésti v ně odpuštění, a ty, kteří provinili se nespravedlivostí, pohnouti k náhradě.“

Roku 1885 přistoupil v jednom kostele v St. Francisku v Kalifornii za pozdního večera do zpovědnice muž a přiznal se pln lítosti zpovědníkovi, že největší část jeho majetku jest nespravedlivě nabytá. „Jdi,“ pravil zpovědník „a vypočítej, jak velká jest suma nespravedlivého majetku.“ Po několika týdnech přišel onen muž opět, odevzdal zpovědníkovi ohromnou summu $5\frac{1}{2}$ millionů dolarů se slovy: „Dejte tyto peníze, kterých jsem nabyl tajnými a neodkrytými defraudacemi v státní službě, dejte je státnímu pokladníku.“ Po té obdržel absoluci.

V čekárně bohatého bankéře v Paříži stál také chudý kapucín. Bylo to v březnu 1898. To jest ovšem řídký zjev, ale beztoho přišel asi žebrat, myslil si bohatý peněžník. S opovržením pohlédl na něho a řekl, ať jen počká, až přijde řada na něho. Dlouho chudý kapucín čekal. Když byl konečně předpuštěn, pravil bankéřovi: „Pane, jsem poslán k vám člověkem, jenž u mne se zpovídal. Týž mne prosil, abych vám odevzdal 40.000 franků, které jsou prý vaším majetkem.“ Bankéř hleděl na kapucína jako vyjevený. Nepoprosil jej sice za požehnání, ale přišel asi k náhledu, že zpověď jest přece k něčemu dobrá.

Před několika lety bylo v hospodářské bance v Cagliari na ostrově Sardinii ukradeno mnoho tisíc franků. Brzy na to přinesl italský list „Fanfulla tuto zprávu: Vele důstojný pan kanovník X., kollegiátního kostela v B. přinesl do hospod. banky

20.000 franků; peníze byly mu doručeny ve zpovědnici.“

A není tomu dlouho, co v městě Basilei jistý mistr zámečnický obdržel poštou dopis s 5·40 franky. V psaní stálo: „Odpusťte mi, že jsem vám kdysi ukradla 5 fr. Zpovědník mi poručil peníze tyto vrátiti. 40 centimů jsou úroky. Posílám vše v poštovních známkách. Neznámá.“

Právem napsal protestantský myslitel Lord Fitz-William: Spravedlnost a mravnost musí tvořiti základ státu. Není však možno bez soudcovské stolice zpovědi tyto ctnosti postaviti na základ jen poněkud trvanlivý, poněvadž tato stolice soudní, ta nejvážnější na světě, zmocní se lidského svědomí a vede je účinněji, než kdokoliv jiný.

Na sjezdu katolíků ve Freiburgu r. 1898 vypravoval Dr. Schmitz, pozdější světící biskup z Kolína nad Rýnem, tento příběh ze svého života: Jedenkrát byl jsem v Londýně. Jistý Angličan ukazoval mi památnosti města. Večer jsme přišli k přístavu tohoto obrovského města. Před zábradlím přístavu spatřil jsem kol 6. hodiny celý zástup strhaných postav. „Co to jest za lidi?“ táži se. „To jsou mravně zničení mladí lidé,“ pravil Angličan, „čekají, až v 6 hod. vrata se otevřou, aby aspoň něco dnes ještě vydělali. Metou ohromná skladiště a za to dostanou mzdy 1 schilling. Všimněte si jen rukou a tahů těchto lidí,“ pokračoval, „většina z nich pochází z nejlepších rodin evropských.“ Stáli tu po stech, ztracení a marnotratní

synové naší doby. Ve všech stavech jest tomu tak. Noviny přinesly před nějakým časem zprávu, že v New-Yorku sešlo se 11 sklepníků; každý z nich sloužil dříve v pruské armádě, 4 byli hrabata a 7 baronů — marnotratní synové vážených a bohatých rodů, přivedli to na sklepníka. Ulice měst hemží se takovými marnotratnými syny. Zakládají se ústavy na záchranu takovýchto ztracených existencí. Zcela správně; ale žádný z těchto ústavů nebude působiti tak dobře, jako ústav Kristem založený — t. j. zpovědnice katolické církve.

„A takových příkladů,“ pokračoval Dr. Schmitz, „mohl bych vám uvést na tisíce. Mohl bych vám vypravovati, jak kdosi přišel do zpovědnice a řekl: Nevěřím v nic, ale v peklo věřím, neboť je nosím ve svém srdci. Mohl bych vám vypravovati, jak mužové v nejelegantnější toiletě vznešeného světa po celé hodiny stáli u zpovědnic a místo aby se počali zpovídati, propukli v hlasitý pláč, takže zpovědník sám div že z duševní rovnováhy nepřišel. To jest něco velikého, že muž pláče nad hříchy vlastního života. Mohl bych vám říci, jak v Düren při misiích byly kostely po celou noc otevřeny a lidé až do 3 hodin z rána se zpovídali a byli vystřídáni jinými, kteří pak po celý den zpovědnice obléhali. Anebo mohl bych vám vypravovati, jak to bylo v městě Styrum, kde dělníci s černou od sazí a kouře tváří, s těžkýma rukama, celou noc u rozžhavených pecí pracovavše od 12 hod. zůstali lační, v 6 hod. ráno šli přímo do ko-

stela, tam čekali u zpovědnice až do 12 hod. polední a kol 1 hod. ještě as 100 dělníků přistoupilo k sv. přijímání. Když konaly se missie v Oberhausen-Styrum přišlo na 20.000 dělníků ze všech konců světa k zpovědi a přijímání. Jako nespokojenci, ano buřiči přicházeli a jako věrní katolíci, smířeni se státním pořádkem vraceli se domů.“

„V roce 1866,“ tak končil biskup velkolepou řeč svou, „vydal ve Vídni rakouský jeden státník spis jednající o sociální otázce. V něm se vypravuje, že vrchní stavební rada v Badenu Hübsch tázán byl králem Württenberským, co by bylo nejvhodnějším prostředkem proti hnutí podvratnému. Vrchní rada odvětil králi: „Veličenstvo, věděl bych o prostředku, ale budu-li ho jmenovati, vysmějí se mi.“ — „Nikoliv,“ vece král, „věc jest příliš vážná, jen ven s tím prostředkem.“ A král naléhal na vrchního radu, až tento konečně povolil a řekl: „Kapucín jest nejlepším prostředkem proti revoluci a podvratům.“

Ano, kapucín, jesuita, redemptorista, dominikán, kněz vůbec se svými missionářskými promluvami a svojí zpovědnicí hodí se znamenitě k tomu, aby pomáhal luštití otázku sociální. Nikde nenalézá chudoba takové útěchy, nikde neklade se jí tak důtklivě na srdce, aby nesla trpělivě kříž svůj, jako ve zpovědnici. Nikde nebývá dělník povzbuzován tak často a tak důrazně. Ke spokojenosti, k trpělivosti, šetrnosti jako ve zpovědnici. Nikde však nemluví se i bohatému tak otevřeně a

neohroženě do duše, aby dělníku dal, co mu patří, aby ujímal se chudých a opuštěných jako ve zpovědnici. Nikde nehlási se tak důtklivě pravda, že před Bohem jsou si všichni lidé rovni, jako ve zpovědnici. Tam kleknou všichni na totéž klekátko, král i poddaný, boháč i chudý, učenec i prostý. Zde nehledí se na osobu, zde neplatí peníze, ani učenost; všichni musí pokorně a plni zkroušenosti v prsa se bít a vyznati: „Já bídný hříšník.“ A před kým klečí? Bohatý továrník klečí snad před synem svého posledního dělníka, kníže před synem svého nejnižšího sluhy, který na místě božím ustanoven jest za soudce v záležitostech věčného spasení. Zajisté že takováto rovnost všech před soudnou stolicí svátostí pokání působí blahodárně a smířlivě na chudší nemajetné třídy. Necítí-li dělník, který domnívá se býti zkrácen ve své mzdě, jakési uspokojení, vidí-li svého chlebodárcce vstupovati do téže zpovědnice, kterou sám před chvílí opustil, do téže zpovědnice, kde jemu věrnost, píle a poslušnost, jeho představenému spravedlnost, mírnost a dobrota za povinnost byla ukládána. A zase jest to protestant, který uvedená slova naše potvrzuje, jest to anglický spisovatel Fitz-William. Týž píše: „Zde (ve zpovědnici) najde i nejvyšší svého soudce. Zde není žádného rouhače oproti božskému pořádku a božimu zákonu, ať již v nachu královském či chudíčkém rouchu dělnickém, pro kterého by kněz neměl důtklivé slovo. Lítost a pokání jako podmínky veškerého smíření a odpuštění — to jest

sankce, kterou má kněžstvo k udržení věčných zákonů, v církvi bez ustání hlásaných. Zde jsou si všichni rovni i když venku různým povoláním od sebe jsou daleko odděleni.

Vyznání se z hříchů, napravení způsobeného bezpráví, odpuštění všech příkoří, slavný slib řídit se v budoucnosti jen věčnými zákony spravedlnosti a lásky, to všecko požaduje kněz od každého a splnění těchto požadavků jest podmínkou naší blaženosti.“

O kdyby všichni panovníci a vladaři věděli, jaká zázračná moc spočívá ve zpovědnicích, tu by nevyháněli žádné řeholníky ze země a neobmezovali by kněze v jich působnosti, a prosili by a zapřísahali by své poddané, aby nezapomínali na zpověď; a do zlata by zpovědnice zasadili. Pak by se nemusili strachovati o pokoj a blaho v státu, nikdo z poddaných by netasil více dýky na posvátnou osobu mocnářovu, kdyby všichni pilně navštěvovali zpovědnici. Neznám žádného zavedení, jež by tak hluboký a dalekosáhlý vliv vykonávalo na blaho rodin i státu, jako katolická zpověď; kdo ji potírá a sesměšňuje, dopouští se zločinu nejen na svaté svátosti, nýbrž podkopává zároveň jeden z nejsilnějších sloupů společenského pořádku.

Dějiny vypravují nám o mnohém mohutném hnutí ve světě; vypravují nám o skutcích plynoucích z víry, lásky a obětavosi. Ale přčasto nevědí, kdo sémě k tomu všemu zasil. Ani zdání nemají, že ruka kněze k mnohému takovému skutku zá-

rodek položila — ve skrytém tichu kostelní zpovědnice. Proto napsala ctihodná Klotilda francouzská: „Jedna z největších milostí, kterou mi Bůh udělil, jest to, že mi dal dobrého zpovědníka. Kdo jest s to posouditi tiché působení mravně vznešeného kněze? Jak zhoubně působí zlý příklad, tak mohutně působí on jako příklad dobrý. Dříve než jsi kněze spatřil a poznal, poznáš jej dle jeho osady.“ Podobně napomíná císař Karel V. syna svého Filippa II. co nejdůtklivěji k časté zpovědi.

Jak často želeli předsudku prostí protestanté, že zpověď u nich byla odstraněna. Znamenityy pedagog Pestalozzi praví: „Zpověď má ve své podstatě jistě ohromnou moc k výchově lidu. Reformation toto pouto rozvázala a tím uvolněn byl styk mezi duchovním správcem a osadníky úplně.“ Podobně mluví Augusti, Daub, Fessler, Claus, Harms, Horst, Weingart, Bretschneider, Breiger a jiní vynikající protestantští učenci. Hřích a žádná lítost, to jest ta nejhroznější známka naší doby a hlavní vina jest zanedbání zpovědi.

Skutečně, užitek plynoucí ze zpovědi pro stát i rodinu nelze slovy ani vypověděti. „Kde by byl,“ táže se slavný apologeta Hettinger, „kde by byl ještě jeden ústav na světě, jenž by skytal takou záruku pro plnění všech sociálních povinností, než jak to činí zpověď vykonaná před knězem na místě božím?“

Kde se potírá hřích, který jako rakovina rozžírání tělo společnosti lidské, kde se hájí čistota

manželství, tento pramen národního života a blaha, kde střeží se majetek, kde se chrání láska k rodičům účinněji než ve zpovědi?“

„Dle mé zkušenosti jest zpovědnice nejmocnější od Boha učiněnou pákou, která lidstvo z bahna hříchu vytahuje. Ona má větší moc očisťovati lid od hříchů a chrániti se před opětným pádem, nežli kazatelna,“ píše kardinál J. Giblous, arcibiskup Baltimorský. — „Jenom nerozum nebo zloba neuznává cenu zpovědi. Amen.“

VII. Různé námítky proti zpovědi.

„Ani já tě neodsoudím. Jdi a více nehřeš.“
(Jan 8, 11.)

Nad vchodem světoznámé biblioteky St. Gallen ve Švýcarsku jest řecký nápis: „Ψυχῆς ἰατρείον“ t. j. „lékárna duše.“ Tato slova mohla by se napsati na každou zpovědnici. Skutečně každá zpovědnice jest lékárnou duše: tam nalezneme všechny hojivé léky pro nemoci duše své. Ba zpověď často podporuje i zdraví těla a pozemské štěstí; působí blahodárně jak v rodinách tak i ve státě. Přes to vše vyskytou se lidé, kteří vždy s tisícerými námítkami proti sv. zpovědi se vytasí. Některé z těchto námitek učinme předmětem naší úvahy.

1. Říkají, zpověď že prý jest pravé mučení člověka. Ovšem, zpověď sama o sobě není ničím příjemným, ona jest lék, který připravila nám milosrdenství Boží, a předpokládá u těch, kdož jej při-

jímají, jakési sebezapření. To jest pravda. A přece vše se v církvi zpovídá: papež, biskupové a kněží, prostí křesťané, všichni se zpovídají. Z toho vysvítá, že zpovědnice není žádnou mučírnu, jinak by tam nechodily milliony lidí.

Ano, ale z přinucení tam jdou, řekne se. Tak, kde jest toto nucení? Jde-li někdo ke zpovědi, neděje se to dobrovolně? Ne, církvev jej prý k tomu nutí. Církvev nutí? Snad drábem, četníkem nebo četou vojáků? Jsou snad katolíci pomocí bajonetů hnáni do zpovědnice? Církvev jest moc, jejíž síla spočívá ne na dělech, ne na armádách, nýbrž na věrném přesvědčení členů její. Nechce-li někdo se zpovídati, co pak? Nu, potom nedosáhne dle učení katol. náboženství odpuštění hříchů svých, a věc jest tím odbyta. Jest bohužel dost katolíků, kteří po léta, po celé desíletí do zpovědnice nevkročili. Ale proto je církvev ani na kole neláme, ani nevěší, ani nepopravuje. A nečiní-li jim svědomí žádných výčitek, pak cítí se mocí církvev velmi málo sevřeni. A dejme tomu, že církevní představení budou takovéto vlašné katolíky napomínati aneb jim hroziti církevními tresty, přece to vše nemůže se zváti zevnějším násilím. A jsou-li i tyto věci někomu nemilé a nepříjemné, může vystoupiti z církvev a má pak svatý pokoj. Ovšem takovým způsobem nenabude katolík nikdy klidu duševního. Nedá se konečně upříti, že jakési nucení tu jest, ale nucení toho druhu, jež si člověk v každé poloze života musí dáti líbiti a to. ve formě daleko tvrdší. Kdo

spadne do jámy, jest nucen vylézt ven. Kdo upadne, jest nucen zase povstati. Kdo v nějakém státě chce žíti, jest nucen podříditi se zavedeným zákonům. Kdo chce ve světě dostati se ku předu, jest nucen pracovati a se namáhati. Podobně jest tomu tak v životě nadpřirozeném. Kdo nebe chce uchvátiti, jest nucen činiti si násilí. Kdo Krista chce následovati, jest nucen sebe sama zapíratí. Kdo s Bohem se chce smířiti, jest nucen ony podmínky vyplniti, které Bůh na odpuštění stanovil. A jsou tyto podmínky skutečně tak těžké? Vezměte k ruce libovolný katechismus. Tam naleznete: Každý jest povinnen zpovídati se ze všech hříchů smrtelných, na které si vzpomněl při pečlivém zpytování svědomí. Při tom musí udati ony okolnosti, které druh hříchu mění, jakož i počet těžkých hříchů; aspoň máme udati, kolikráte jsme se onoho hříchu dopustili v týdnu, v měsíci. Zpovídati se z hříchů lehkých se sice vřele odporoučí, ale přikázáno to není. Nic jiného církev nežádá. Táži se: kde jest něco nelidského, hrozného, co o zpovědi se tvrdí? Jest snad zpytování svědomí prací tak děsnou? Ovšem, kdo po léta lehkomyšlně žil a hříchy do sebe jen jako vodu lil a nikdy o svých činech sebe k zodpovědnosti nevolal, takovému potom k zpytování svědomí čtvrt hodinky nestačí. Ale tím jest vinen on sám. Nechť počne takový každého večera jen krátký okamžik svědomí své zpytovati, v sobotu pak před spaním nechť život celého týdne malé prohlídce podrobí, aspoň jednou za rok pra-

videlně se zpovídá a zpytování svědomí nebude mu způsobovati žádných muk a trápení více.

Ale ani ten, kdo po léta staral se o věci výhradně světské, na věčné úplně zapomenuv, nesmí snad mysli pozbývati. V každé době byli lidé, kteří po dlouholetém hříšném životě zasaženi byvše paprskem boží milosti, vzpamatovali se, šli do sebe a ve zkroušené zpovědi s Bohem se smířili. Co tedy mohli oni, to můžeme i my. Prosme jen Ducha sv. o pomoc a milost boží to ostatní vykoná.

A konečně jest tu i zpovědník, který ochoten jest nám pomoci a zpytování svědomí nám usnadniti.

Ale snad jest vyznání ve zpovědnici, zpověď sama touto hroznou mukou? Ano, to jest věc, která mnohým zdá se nesnesitelnou: toto pokoření se, toto zahanbení, jež spočívá se ve vyznání z hříchů.

Ach, jak ubohý jest to pojem, jaký mnozí lidé o zpovědi si činí! Či nevědí, že ne člověku jako takovému se vyznávají z hříchů, nýbrž zástupci Ježíše Krista, neboť jen jako takový může kněz nám rozhřešení dáti? Či nevědí, že kněz zavázán jest ku věčné mlčenlivosti, že to, co mu svěřují, v srdci jeho lépe jest schováno než v hrobě? Či nevědí, že kněz, jemuž se zpovídají, není andělem, nýbrž rovněž bídným hříšníkem, který právě tak dobře se zpovídati musí, jako každý jiný? Či nevědí, že srdce zpovědníkovo jest plno soustrasti a smilování, poněvadž dobře ví, že by i on do podobných hříchů mohl zabřednouti? Či nevědí, že si tímto nepatrným zahanbením ve zpovědnici ušetří

ono hrozné zahanbení před celým světem v den poslední?

Kdo se opováží ještě říci, že zpověď jest hroznou mukou svědomí? Naopak, nemůžeme ani dosti Bohu býti za to vděčni, že zpověď zařídil tak, jak jest a že více toho od nás nežádá. Vždyť mohl přikázati, aby každý hříšník veřejně se zpovídal. To se nestalo. Kristus ustanovil zpověď soukromou a tak nám velice usnadnil dosáhnouti odpuštění hříchů. O nějakém mučení nemůže tu býti řeči. „Katolické náboženství,“ praví Pascal, „nikterak nás nezavazuje, každému z hříchů svých se vyznávati; mají skryty zůstati před celým světem, jediného člověka vyjímaje. A tomuto jedinému musíme nitro své vyjeviti do nejhlubších hlubin, musíme se mu ukázati, jakými ve skutečnosti jsme. On jest ten jediný, před nímž musíme sníti škrabošku, on sám však zavázán jest k naprosté mlčenlivosti, tak že on co ví, vlastně ani vědět nesmí. Můžeme si představit proto snad něco mírnějšího, lásky plnějšího?“

A přece zloba lidská jest tak veliká, že i tento zákon se jí zdá tvrdým, a týž byl hlavní příčinou odpadu od katolické církve. Jak nespravedlivé a nerozumné jest přece jen srdce lidské, když se zpěčuje před jediným učiniti to, co vlastně dle přísných zákonů spravedlnosti by před všemi lidmi se učiniti mělo.

2. Zpověď prý, říká se dále, podporuje lehkovážnost, ježto odpuštění hříchů příliš usnadňuje.

To jest zajímavé. Před tím se tvrdilo, že zpověď jest nesnesitelné břemeno, a nyní se zas praví, že zpovědí se hříšný život jen podporuje. Ne, ne! Kdo odpuštění hříchů chce dosáhnouti, musí vzbuditi upřímnou lítost a opravdové předsevzetí, že hříchů aspoň těžkých pro budoucnost se bude varovati, že vyhne se každé blízké příležitosti ke hříchu, že napraví dle sil svých škodu jím způsobenou a konečně musí se ze všech i těch nejtajnějších hříchů svých upřímně vyznati. A tím že se hříšný život podporuje?

Ale proč jest prý tolik lidí, namítá se dále, kteří i z těžkých hříchů si ničeho nedělají a říkají: „Mohu se z toho vyzpovídati a Bůh mi zas vše odpustí, vždyť jest nejvyšš milosrdný!“ Schválila snad někdy církev takového smýšlení nebo jednání? Nedopouštějí se spíše tací lidé dle učení sv. církve hříchu proti Duchu svatému, který slove: zúmyslně na milosrdenství Boží hřešiti? Proto bez přestání napomíná církev věřící slovy: „Nehromad' hřích na hřích a neříkej: Milosrdenství boží jest veliké a proto odpouští mi množství hříchů mých. Neboť rychle blíží se jeho milosrdenství, ale i jeho hněv a hněv jeho shlíží na hříšníky. Neotálej k Bohu se obrátiti, neodkládej to ze dne na den, neboť náhle přijde hněv a zničí tebe v čase pomsty jeho.“ Bůh jest ovšem milosrdný, ale nikde neslíbil, že počká, až hříšníku se zlíbí se obrátiti. Již mnohý, který na milosrdenství Boží a na zpověď zúmyslně hřešil, zemřel náhle v hříších svých.

To jest učení katol. církve. Proto církev a zpovědnice hříšný život ještě nepodporují. A vyskytnou-li se tu a tam kněží, kteří ve zpovědnici ledabyly si vedou, tu zase není církev za to zodpovědna, nýbrž jedině a výhradně zpovědník, který svou povinnost nekoná.

3. Nazvali zpovědnici docela již „pařeníštěm nemravností“, poněvadž se tam mluvit musí o věcech, které urážejí stydlivost. Před více lety rozšiřována byla u nás brožura pocházející z Německa, která podobný žvast obsahovala. Pisatelem byl pověstný Dr. Grossman, který ač ve vysokém stáří pro nemravnost a svádění ku křivopřísaze přišel do žaláře. (Viz „Germania“ č. 208, 1895.) Taci lidé tedy píší proti katol. církvi a její kněžím. Zajiště, vše může býti zneužito. I nejsvětější věc není před tím jista a čím světější věc, tím hroznější její zneužití. Kdo ale nám dokáže, že svátosti pokání se zneužívá, neb kdy zneužilo? Či neupozorňuje církev převážnými slovy neustále na to, jak nutno jest, aby kněz udržel se na mravní výši a aby tak i jiné z ponížení lidského života pozvedal? Či neklade zpovídajícímu se za povinnost, aby vynechal vše nepatřící a zbytečné z obžaloby? Ať si jen každý projde zpovědní zrcadlo — nalezne je téměř v každých modlitebních knihách — zda nalezne tam tu nejmenší věc, která by urážela stydlivost; ničeho tam nenalezne, ani stínu oněch věcí ne, které v tisícero případech z ohledů zdravotních často lékaři sděliti se musí.

Avšak, praví se opět, v různých knihách morální theologie mluví se o mravných nepřístojnostech a každého člověka musí se kněz prý ve zpovědnici na to vyptávati. Aj, neznám tvrzení bláhovějšího. To jest ovšem správně, že ve vědeckých knihách morálky, podobně jako v knihách vědy lékařské o choulostivých věcech se mluví. Ale kdo by chtěl tvrditi, že lékař musí u každého nemocného anebo u každé nemocné o tom mluvit, co ve vědeckých knihách se píše? Tak jest tomu i u zpovědníka. Přísně zakazuje církev zpovědníku překročovati hranice nutného. A kdyby si kněz dovolil z neopatrnosti neb nemístné všetečnosti otázky neb výrazy, které jsou s to vzbuditi pohoršení, nechť jen zpovídající se oznámí to u duchovních úřadů a v budoucnosti jistě více něco podobného se mu nepříhodí.

4. Zpovědí by si prý muž zadal, říká se často ve světě. Ke konci dubna 1898 zemřel v Pise universitní profesor Karel Minali. Dříve býval svobodným zednářem a zapřísáhlým nepřítelem katolické církve. Několik měsíců před svou smrtí se však obrátil, vyznal se knězi ze svého poblouzení a poslal zpět loži veškeré diplomy. Zadal si tím onen muž?

Francois Copée, vynikající člen francouzské akademie, přiznává se v díle svém „La bonne souffrance“ zcela otevřeně, že poblouzení jeho mládí a strach před přiznáním se k tomu byly příčinou jeho odpadu od víry. Zadal si tím onen muž?

Augustin, učený biskup v Hippo († 430), napsal zvláštní knihu: „Vyznání“, ve které se před celým světem přiznává k chybám a poblouzení svého mládí. Stojí tento muž-světec snad v menší velikosti před námi?

Ne, přiznati se veřejně k chybě své, to žádného muže nezneuctí, tím žádný muž si nezadá.

„Kdo v hádankách se zpovídá, můj synu,
v hádankách rozhřeší kněz jeho vinu,“

praví Shakespeare. Kdo naopak otevřeně a poctivě svou vinu vyzná, s tím cítí svět soustrast, toho svět si váží a ctí.

Žena si často netroufá říci ve zpovědnici pravdu. Na venek chce však platiti za zbožnou a proto chodí léta ke zpovědi a zpovídá se neustále neplatně, svatokrádežně. To muž neučiní. Muž jest spíše otevřený, přímý. Může býti, že nechce jistého hříchu zanechat, neb blízké příležitosti se vyhýbati. Proto raději nejde vůbec ke zpovědi, než nehodně. A to jest také lépe. Když však muž skutečně zdráhá se jíti ke zpovědi proto, že v tom vidí jakési zneuctění své mužské důstojnosti, pak si plete dvě věci: Muže zneuctuje: hráti, nemravně žíti, opíjeti se, zanedbávati své povinnosti nábož., ale nikdy ho nemůže zneuctiti, přiznati se k svým hříchům. Naopak to jest pro něho velká čest. Či nemá každý člověk úctu před mužem, který sice chybil, ale k své chybě se přizná? Neodpustíte svým dětem celý trest neb aspoň část, když vidíte,

jak upřímně se přiznaly? Hřešiti, to jest hanba, ale k hříchu se přiznati, to jest čest, znamení sebe-poznání, lítosti a pokory.

Ano, ale co si kněz o mně pomyslí, zjevím-li mu zkažené nitro duše své? Řeknu ti, co si kněz o tobě myslí. Děkuje Bohu za to, že opět duše jedna, na pokraji zkázy stojící, pro nebe byla zachráněna; pomysli si, kdybych býval sám nedostal tolik milostí od Boha, klesl bych třeba ještě hlouběji než tento člověk, který tu v lítosti přede mnou klečí. To si pomyslí kněz. Čím více duší zachrání, tím větší jest jeho radost. A pravým slavnostním dnem jest pro něho, když starý zatvrzelý hříšník našel konečně cestu do zpovědnice. Vždyť každé obrácení jest novým zázrakem božské milosti. A takové zázraky dějí se denně, aniž by svět něčeho o tom zvěděl. Ve stínu a tichu zpovědnice nalézá každý poctivě smýšlející muž svůj klid, svou čest.

5. Zpovídám se denně svému Bohu a nepotřebuji k tomu žádného kněze: tak chlubí se přemnozí a jsou pyšni na to, že svou věc bezprostředně s Bohem si vyřídí. Zdali i Bůh s tím je srozuměn? On jest, který hříchem byl uražen. Na celém světě však přísluší uraženému a ne urážejícímu stanoviti podmínky odpuštění. Kristus, Syn Boží, odkázal nás však na kněze. Neboť právě proto řekl k nim: „Kterýmkoliv hříchy odpustíte, odpouštějí se jim a kterýmkoliv je zadržíte, zadržány jsou.“ Dle toho musíme se proto řídit. Kdo chce-dosáhnouti odpuštění hříchů svých, musí

obrátniti se na kněze, Bohem ustanoveného prostředníka.

Ostatně myslím, že nepodezřívám, pravím-li: Ti, kteří tvrdí: Zpovídám se Bohu z hříchů svých, že toho nečiní. Či jste již zastihli některého z těchto pánů, jak v skroušenosti před Bohem klečeli a jemu se zpovídali? Podobně jest tomu u těch, kteří do kostela nechodí, tvrdíce, že se k Bohu pomodlí raději ve velebném chrámu přírody, to sice říkají, ale aby se tam pomodlili, ani v duchu jim nenapadne. To se jen tak něco mluví, aby se právě mluvilo. Mnohem truchlivějším jest, že lidé, kteří takto hledí se omluviti a vymluviti, přčasto náhle bývají voláni před soudnou stolicí boží. Tam by snad chtěli se rádi zpovídati, ale jest pozdě. Kdo nechce poslechnouti slova božího, které praví: Nestyď se, vyznávati hřichy své (Sirach 4, 31), ten upadne do rukou spravedlivého Boha. A to jest hrozné.

Proto zpovídej se nyní zástupci božímu, knězi a nebudeš se více strachovati soudu posledního.

6. Kristus odpustil cizoložnici, muži dnou sklíčenému, lotru na kříži a to bez zpovědi. Petr nekonal také o letnicích s tisíci obrácenými žádně zpovědi a Pavel k žalárníku v městě Philippi pravil: „Věř v Ježíše Krista.“ Také nestojí v celém Novém Zákoně ničeho o posvěcených kněžích. Kristus byl a jest Bůh; nebylo tudíž třeba z hříchů se mu zpovídati. Mimo to nebyli, žena cizoložnice, muž dnou sklíčený, lotr na kříži, žádnými křesťany,

nýbrž židy, kteří mimořádným způsobem Kristem povoláni byli ku křesťanství. Zpověď jest ale výslovně ustanovena pro křesťany.

O letnicích a u žalářníka nejednalo se vůbec o zpověď, nýbrž o křest. Všichni ti lidé nebyli ještě křesťany, nemohli tudíž svátost pokání vůbec přijmouti, poněvadž tato svátost byla ustanovena pro ty, kteří po křtu sv. opět dopustili se hříchů.

Co se týče „posvěcených kněží“, nebudeme se dlouho zdržovati uváděním toho, co písmo svaté vypravuje o Kristu, jak volil, jak poslal, jak naplnil Duchem sv. apoštoly a učedníky své — to vše není nic jiného, než svěcení kněží. Připomínáme jen jedno: Jánnové byli svěceni vzkládáním rukou a modlitbou (Sk. ap. 6, 6); právě tak byli svěceni Pavel a Barnabáš (Sk. ap. 13, 1—4); Pavel a jeho průvodce ustanovovali v jednotlivých křesťanských osadách starší (presbyter-kněz), vzkládali na ně ruce, modlili se nad nimi a s nimi se postili. (Sk. ap. 14, 20—24.) Pavel píše Timotheovi: Nezanedbávej milosti, která jest v tobě, která ti dána jest skrze prorocství, se vzkládáním rukou kněžských (1. Timoth. 4, 14); v druhém listě k Timotheovi (1, 6) píše Pavel témuž: „Napomínám tebe, abys opět vzbudil milost boží, kteráž jest v tobě skrze vzkládání rukou mých.“

Přes to odvažuje se někdo tvrditi, že prý v celém Novém Zákoně ničeho nestojí o posvěcených kněžích! Jest to bezedná nevědomost či nepocho-pitelná zloba?

7. Proč bych se měl zpovídati knězi z hříchů svých? On není lepší nežli já. Přiznávám se rád, že již často zpovíдали se u mne lidé, kteří byli lepší, hodnější, zbožnější než jsem já. Ale co se má tím dokázati? Zhola nic. Poněvadž kněz jest slabý člověk a proto hřešiti může, musí tedy i on se zpovídati a se pokořiti, jako ty. Ano, církev žádá od kněze, aby se mnohem častěji zpovídal, než obyčejný křesťan, poněvadž denně přináší nejsv. oběť mše sv. a proto musí dbáti, by zjednal sobě největší čistotu srdce. A právě že i kněz může hřešiti, zná to ubohé srdce tím lépe a jeho soucit s hříšníkem jest mnohem větší. A také můžeme býti radši, že se hříšnému člověku zpovídáme; před andělem musili bychom tím více se styděti. Není mírnějšího soudu nad ten, ve kterém člověk sobě rovným souzen bývá, tedy bídným, slabým člověkem, který rovněž milosrdenství božího má zapotřebí jako zpovídací se sám.

8. Nevím, z čeho bych se zpovídal. Nikoho jsem nezabil, nikoho neokrad a se všemi lidmi žiji v míru. Tak také smýšlel onen bohatec. Písmo sv. praví o něm toliko, že denně dobře jedl a pil a při tom byl notně lakomý; nic víc. A konečný rozsudek nad ním zní: „Zemřel a pochován byl v pekle.“

Mimo vraždu a krádež jest ještě na tisíce smrtelných hříchů. Ti, co sami se pasují na světce a spravedlivé, měli by vzíti jednou do ruky zpovědní zrcadlo: a užasnou, jaké břímě těžkých hří-

chů leží na duši jejich. Mnozí žijí tak bezmyšlenkovitě den ode dne, nebo zahrabou se tak hluboce do záležitostí světských, že již ani nevědí, co jest hřích. A právě pro takové jest zpověď jediným prknem záchrany. Právě zde burcuje se duše jejich ze spánku; zloba a ošklivost hříchu zde v pravém světle se jim ukáže; lítost a opravdové předsevzetí položí zde základ k lepšímu životu.

9. Já se rád nezpovídám. Ano, kdo by se rád zpovídal? Zpovídati se není žádným povyražením; jest to zaměstnání vážné, svaté, zaměstnání plné milosti a požehnání. Ve světě je mnoho věcí obtížných, ale při tom velmi užitečných. Také žádným vyražením není, užívati různých léků; ale užívat jich musíme, chceme-li se uzdraviti. Také není příjemným den ze dne, od rána do večera pracovati; ale pracovat se musí, nechceme-li hladem zemřít. Tak jest tomu se sv. zpovědi: zdá se nám těžkým břemenem, tím těžším, čím více jí potřebujeme. Ona jest ale lékem, který slouží ke zdraví duše. Tisícové, ano milliony se zachraňují toliko jí. Proto sám Martin Luther zvolal: kdo jest pravým křesťanem, děkuj Bohu, že takovou zpověď může míti, a zpovídej se proto často a rád.

10. Děti ať se zpovídají, avšak mladíci a mužové to dělat nemusí. Právě opak jest pravda. Jestliže i dítě častěji zpovědi má zapotřebí, pak muž a mladík má jí zapotřebí tím více. Neboť bez počtu jsou nebezpečí a pokušení, jež ze všech stran jej obklopují: jako příšerný oheň hoří v srdci

jeho různé vášně; veliké a zodpovědnosti plné jsou povinnosti, které na muži spočívají. Vykoná je? Odolá, zvítězí bez zvláštní posily a milosti s hůry, bez stálého pobádání k dobrému, bez láskyplného a moudrého vedení duchovního rádce? Toho všeho dostává se mu ve sv. zpovědi. Proto jest zpověď nejpotřebnější pro mladíka, pro muže.

Ano, v každém stáří jest dobré často se zpovídati, poněvadž v každém stáří člověk hřeší a v každém stáří může hřešiti a poněvadž zpověď jest Bohem zavedený prostředek k odpuštění hříchů.

11. Mnozí zpovídati se často, a přece nejsou lepšími a zbožnějšími. Co tím má se proti zpovědi dokázati? Nic! To může býti, že mnohý neb mnohá často se zpovídá tak ze zvyku, bezmyšlenkovitě, bez patřičné přípravy a bez vážnosti. To jsou tak zv. modlářky nejhoršího druhu, chtějí se zdáti, ale ne státi svatými. Pokrytci jsou to, podvodníci, kteří náboženství velikou škodu způsobují.

Jsou i jiní, kteří častou zpovědí přece jen pozvolný pokrok činí v ctnostném životě. Proč? Poněvadž musí zápasiti se silnými vášněmi, se zděděnými vlastnostmi své povahy.

Tu ovšem to jde pomalu, než tací nepřátelé se zdolají, to jest dlouhý, těžký boj. Někdy snad klesnou znovu do starých chyb. Kdo je bude proto hned odsuzovati? Udělal by to snad ten, kdo je odsuzuje, lépe? A jak by to šlo, kdyby tací křesťané vůbec se nezpovídali?

Avšak ještě jeden případ jest možný a také velmi častý: Ti, kteří nejvíce hubují a nadávají jiným modlářů a modlářek, jsou přechasto tisíckrát horší těchto, ani vidí mrvu v oku bližního, ale břevna ve vlastním oku neznamenaají.

12. Nemohu se zpovídati, neboť ničemu nevěřím. Milý příteli, přijď jen ke sv. zpovědi a budeš zase věřiti. Nevěra sedí obyčejně ne v hlavě, nýbrž v srdci; očisť srdce od hříchů, pak tam bude míti víra zase místo. K faráři v Arsu, blahoslavenému Janu Křt. Vianey-ovi, přišel jedenkrát vznešený mladý pán z Paříže, chtěl se podívati na kněze, o němž tehdy celá Francie mluvila. Vianey obdařen byl zvláštním, nadpřirozeným osvětlením. Ihned zpozoroval, co mladému schází a proto k němu pravil: „Račte si laskavě kleknout ke zpovědi!“ „Jak bych se mohl zpovídati, vždyť já v nic nevěřím?“ řekl pán z Paříže. „Přišel jsem pouze na vás se podívat a s vámi promluvit.“ Vianey odvětil: „Nemám mnoho času nazbyt. Na padesát osob tu ještě čeká. Proto si jenom klekněte a vykonajte dobrou zpověď.“ Blahoslavený kněz Jan Křt. z Vianey řekl to s důrazem tak přesvědčujícím, s laskavostí tak srdce jímající, že mladý pán nemohl více odolati. Klekl si a zpovídal se. A když zase povstal, byl tak šťasten, že zvolal: „Ach, jak krásná jest víra katolická.“

13. Kdyby všichni křesťané tak často se měli zpovídati, tu by kněží ze zpovědnic ani nevyšli. Tato péče o zpovědníky jest sice velmi hezká,

zdali jest však také upřímná, nechceme pátrati. To jest správné, že žádná duchovní práce tak zdraví neničí jako zpovídání. Ale k čemu tu kněží jsou? Přece ne k tomu, aby vedli život pohodlný a příjemný? Běda mladému muži, který z takých ohledů jde do semináře; ten nebude duše lovit, ale ničit. Kněz si jest svých povinností vědom; nezná radosti větší než zachrániti duše pro nebe. Proto jen ať přijdou, kdož lékaře duše potřebují, ať přijdou hodně často a neberou žádného ohledu na zdraví zpovědníkovo. Neboť není krásnější smrti nad smrt v povolání.

14. Nemám času, abych často se zpovídal. Ale to jest zvláštní. Pro vše jiné jest času dost. Člověk má čas hodiny prosedět v hostinci, celé noci probdít při tanci, celé týdny ztráviti na cestách. Pro zpověď ale času není. Kdo vážně věc duše své bere, ten nalezne povždy i volnou hodinu pro řádnou zpověď. Mnohý trpce to již odpykal, že nemohl nalézti času ku sv. zpovědi.

Bylo to roku 1864. Jeden muž v M. chtěl jíti k sv. zpovědi. Cestou do kostela bylo mu jíti kolem hostince. Několik známých u okna jej spatřilo a vlákalo do vnitř. Že prý může jindy se vyzpovídati. Dal se svésti a na zpověď více nemyslí. Druhého dne byl svátek. Zase ubíral se onen muž do kostela. Když přišel k onomu hostinci, kde včera se zastavil, pocítil zvláštní bolesti u srdce. Byl nucen se vrátiti. Doma bolesti se rozmáhaly. Obával se již nejhoršího a neustále volal: „Proč

jsem se jenom nezpovídal!“ Žena jeho běžela rychle pro kněze, než ale se vrátila, byl muž její mrtev. Poslední jeho slovo bylo: Proč jsem se jenom nezpovídal!

15. Já si nevím rady a vždy se leknu, když do zpovědnice přijdu. Ale, ale! Ke zpovědi nechodíme, abychom tam dělali zkoušky z výmluvnosti neb z češtiny. Mluv tak, jak srdce ti diktuje. A nevíš-li si v něčem rady, kněz ti již pomůže a na pravou cestu uvede.

16. Kdybych šel ke zpovědi, musil bych se státi jiným člověkem. To jest jediná čestná námitka, kterou možno uznati. Ano, tak tomu jest. Chceš-li řádně se zpovídati, musíš také jiným člověkem se státi, musíš hříchů na dále bedlivě se varovati: nesmíš na dále v neděli a ve svátek mši sv. zanedbávati, nesmíš hříchy proti 6. a 9. přikázání do sebe líti jako vodu; nesmíš se stýkati s lidmi nevěreckými a nemravnými, musíš se zase modliti, kázání si poslechnouti — krátce musíš se státi jiným člověkem. Jinak zpověď nemá žádného smyslu a jest neplatná.

Všichni, kdož nechtí se polepšiti, a ani o to se nepokouší, raději ať ke zpovědi nechodí. Raději žádnou zpověď, než svatokrádežnou. Kdo ale upřímnou vůli má se polepšiti, ten přijď, a kdybys i 20 roků již se nebyl zpovídal.

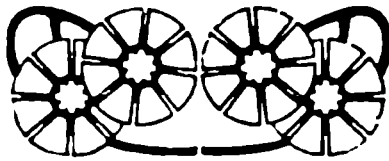
Žádný hřích není tak velký, aby nemohl býti odpuštěn; žádná vášeň tak mocna, aby pomocí

boží milosti nemohla býti zlomena. Millions lidí zpovědí staly se svatými.

Veškeré námitky proti zpovědi jsou plané řeči. Mnozí však bohužel lehce dají se svést a vyhýbají se zpovědi, jediné záchraně duše své. Lord Russel of Killowen, anglický vrchní soudce (the Lord Chief Justice of England) napsal následující posudek o svaté zpovědi do časopisu londýnského „Times“ : „Za šedesát let svého života, počítám-li od té doby, kdy jsem počal choditi ku sv. zpovědi, byl jsem u sv. zpovědi více než 1700krát, zpovídal jsem se stům rozličných kněží a nikdy jsem nepoznal nic nepravého, ani škodlivého. Vždy jsem věřil, že kněz má moc odpouštěti hříchy ve jménu božím, jsem katolík. Ale přesvědčil jsem se, že povinnosti, které sv. zpověď na mně vyžaduje, totiž: dobré zpytování svědomí a upřímná lítost nad hříchy, jakož i rozhodnutí, hříchu se již nedopustiti, když jsem dobře je konal, vždy mi bylo to užitečno. A ačkoliv by tyto tři úkony duše se státi mohly též bez svaté zpovědi, zvyk zpovídati se častěji způsobí, že budou konány, kdyby jinak snad jich bylo opomenuto. A tutéž zkušenost vidím splňovati se i na všech členech svojí rodiny. A totéž přesvědčení má též moje matka, sestry, manželka a i moje dcery a i mnozí moji katoličtí přátelé. Též jsem zpozoroval i u sebe i u jiných, že častá svatá zpověď a láska k svatému přijímání jdou spolu ruku v ruce.“ To je posudek muže zajiště velmi váženého, zkušeného, který pro šle-

chetnost svou, ač katolík, stal se vrchním soudcem v protestantské zemi. A nestydí se v největším časopise světovém se přiznat, že chodí k svaté zpovědi.

Filipp V., král francouzský, pobízel vojíny své před bitvou u Bovines k zpovědi, aby smrt nikoho nestihla nepřipraveného. Kdo z nás zná poslední hodinu? Nemůže smrt náhle nás překvapiti? Buďte tedy vždycky připraveni. Zpovídejme se často a vždy hodně — potom máme vždy jistotu, že nám Bůh hříchy odpustil a zároveň nejjistější prostředek před hříchem novým.

Použito :

1. F. X. Wetzel: Die Planke im Schiffbruch. Verlag Dorn'sche Buchhandlung in Ravensburg.
 2. W. Wilmers: Lehrbuch der Religion, Münster-Verlag Aschendorff.
 3. Hettinger: Apologie des Christentums. Regensburg-Verlag, Pustet.
-

OBSAH:

	Strana.
I. Jest zpověď vynálezem lidským?	3
II. Zpověď jest Bohem ustanovena	12
III. Zpověď jest potřebou lidského srdce	21
IV. Patero částí svátosti pokání	32
V. Užitek zpovědi pro jednotlivce	40
VI. Užitek zpovědi pro stát	48
VII. Různé námitky proti zpovědi	59

